

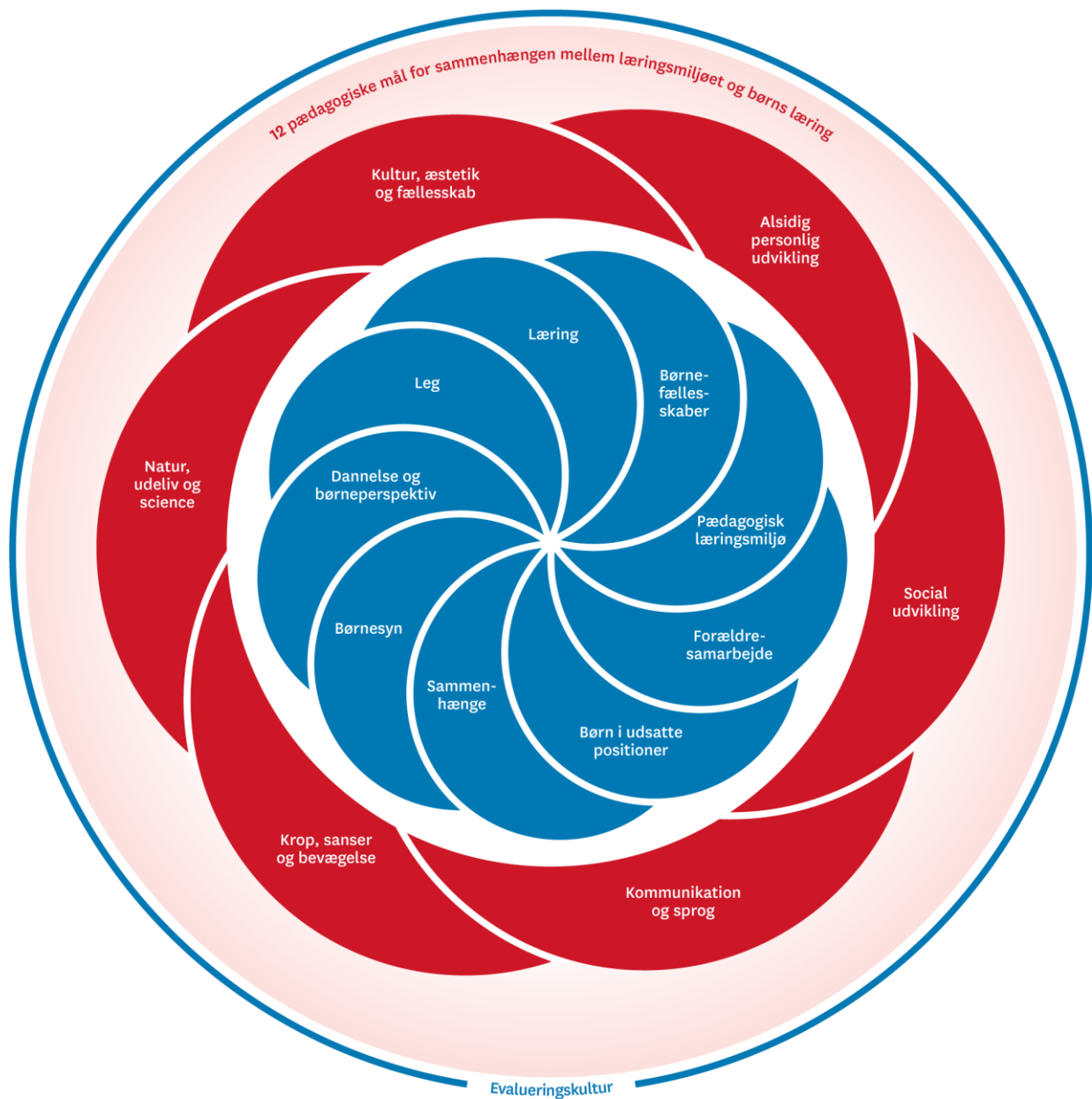
Pædagogisk læreplan for Nyskoven

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Specialbørnehaven Nyskoven – Vinumvej 16-18

Nyskoven er et specialtilbud, som børnene bliver visiteret til. Nyskoven har en normering på 10 pladser til børn i alderen fra 0-6 år. Der er tilknyttet 4 pædagoger, en pædagogisk assistent, en fysioterapeut, samt en daglig pædagogisk leder. Børnene er fordelt på to stuer.

Nyskoven har til huse i Døstrup, som er en lille landsby. I Døstrup er der også et alment dagtilbud, som vi har et godt samarbejde med. Vi gør jævnligt brug af muligheder for at besøge de lokale virksomheder. Vi går og cykler i lokalområdet og bruger naturen og de skiftende årstider i pædagogisk praksis. Hvert år til jul henter vi et juletræ på en nærliggende gård. Vi deltager i den årlige julegudstjeneste i Døstrup kirke, som bliver arrangeret for børnene i begge dagtilbud.

Nyskovens fysiske rammer er implicit store og små rum. Det betyder, at der er mulighed for at arbejde i helt små grupper, en´ til en´, eller i større grupper. Derudover har fysioterapeuten et træningsrum. Udenfor har vi en stor og en lille legeplads, samt vi adgang til skov, der ligger i forbindelse med legepladserne.

I Nyskoven arbejder vi struktureret, med en genkendelig hverdag, som børnene kan navigere i. Pædagogisk praksis har afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan, og der bliver planlagt aktiviteter, læring og andre tiltag, der har afsæt i det enkelte barns behov. Nyskoven er et samlet tilbud, hvor alle børn og medarbejdere kender hinanden. Vi er opmærksomme på, at børn og medarbejderne jævnligt, i små sekvenser, er sammen på tværs. Vi holder børnenes fødselsdage i fællesrummet og arrangerer jævnligt fælles aktiviteter, som alle kan deltage i. Derudover planlægger vi i løbet af året to perioder hvor vi arbejder med små grupper på tværs hvor tema, rammer og aktiviteterne er pædagoginitierede og har afsæt i gruppens behov.

Vi har tæt samarbejde med PPR. Der kommer en tale/høre konsulent i Nyskoven en gang ugentligt og arbejder med børnene, samt sparrer med personalet. Derudover er der tilknyttet en psykolog, som udarbejder nødvendige tests og ellers kan kontaktes når behovet opstår. Hvis der er brug for sparring med andre faggrupper fra PPR, er det også muligt.

Vi vægter forældresamarbejdet højt. Vi er daglig i kontakt med alle forældre. Enten ved børnenes ankomst eller afhentning, eller via Aula og telefon. Set fra vores perspektiv er forældresamarbejde lig med inddragelse, gensidig tillid og arrangement. Der bliver afholdt statusmøder hvert halve år, omkring alle børn. Her deltager barnets forældre, en pædagog, fysioterapeut og leder fra Nyskoven, samt de eksterne fagpersoner der arbejder med barnet.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

I det følgende vil vi redegøre for hvordan følgende centrale elementer kommer til udtryk i dagligdagen

Børnesyn

Dannelse og børneperspektiv

Leg

Læring

Børnefællesskaber.

Nyskoven er et specialtilbud. De børn der er visiteret til Nyskoven, har udfordringer på mange udviklingsområder. Det er gennemgående, at børnene har behov for en genkendelig og struktureret hverdag. Det er et behov vi tager højde for, når vi planlægger tiltag, samt i daglig pædagogisk praksis.

Vi er samtidig opmærksomme på, at læreplanens centrale elementer er synlige i de pædagogiske tiltag vi planlægger omkring det enkelte barn.

Nyskovens medarbejdergruppe består af en gruppe pædagogisk personaler, samt en fysioterapeut der er ansat 15 timer ugentligt. Vi har et tæt samarbejde med PPR. En gang ugentligt kommer der en tale/høre konsulent og arbejder med børnene, samt giver råd og vejledning til personalet.

Derudover er der en psykolog tilknyttet, som deltager ved de halvårslige statusmøder, samt er til rådighed når behovet opstår. Alle Nyskovens børn er tilknyttet en sagsbehandler, som vi efter behov er i dialog med og de deltager altid i de halvårslige statusmøder. Det samme er tilfældet når der er tilknyttet familierådgivere, eller andet fagprofessionelt personale til familien.

Børnesyn:

Med inspiration fra Hanne Warming,(2017), vægter vi at gå i dialog, omkring de forskellige vinkler på børnesynet og tilgange der er til stede i Nyskoven. Formålet er, at opnå en bevidsthed om eget børnesyn, da børnesynet præger vores holdninger og tilgange til barnet i pædagogisk praksis.

Gennem dialogen har vi opnået, en fælles forståelse af det børnesyn vi ønsker, skal komme til udtryk og være synlig i de pædagogiske tiltag vi planlægger, samt i den daglig pædagogiske praksis. **Vi vil min. en gang årligt gå i dialog om vores fælles forståelse af børnesynet.**

Igen inspireret af Warming, samt socialkonstruktivismen (2017), betragter vi børn som aktive agenter i eget og i det fælles liv, helt fra fødslen. Børns identitet bliver skabt af en række erfaringselementer. Det er altid afhængigt af konteksten og interaktionen med andre mennesker, hvilke af disse erfaringselementer der kommer i spil.

Daglig pædagogisk praksis:

Nyskovens børn er visiteret til tilbuddet, fordi det er vurderet at de har udfordringer, der bevirker, at de ikke kan opnå den optimale trivsel, udvikling, læring og dannelse i et alment tilbud. Børnene har brug for rammer med indhold af struktur og genkendelighed i hverdagen. Samtidig har børnene også brug for at opleve, at deres bidrag har betydning, og at de når det er muligt, bliver inddraget i planlægningen af daglig praksis. Vi har en opgave i at skabe rammer, der bidrager til tryghed, samtidig med at vi udfordrer barnet på en måde, der bidrager til udvikling og dannelse.

Fx – Ole er en meget initiativrig og iderig dreng. Samtidig har han en diagnose, som påvirker hans kognitive udvikling. Dette ses fx ved, at han har udfordringer i at skabe rammerne i hverdagen. Han kan ikke mærke, når han har brug for pause, og han har svært ved at se, at der kan være andre end ham, der har brug for samvær med /hjælp af det pædagogiske personale. Ole kommer ofte med en ide, som han forventer, han får hjælp til at udføre med det samme. Med afsæt i ovenstående, kigger vi her på flere elementer. Ole har en struktur, som er udarbejdet med baggrund i hans behov for leg, læring og pauser. Når Ole kommer med et ønske, italesætter vi, om det er muligt at indfri ønsket lige nu, senere eller slet ikke. Vi går derefter til Oles dagstavle. Her synliggør vi, om Oles ønske kan indfries eller ej. Vi synliggør hvorfor/hvorfor ikke, og hvordan resten af hans dag så vil forløbe.

På denne måde er rammerne stadig til stede. Samtidig kan Ole føle sig hørt, uanset om hans ønske bliver indfriet lige på stedet, om han må vente, eller om ønsket slet ikke bliver indfriet.

Da vi betragter Nyskoven som et samlet hus, hvor alle medarbejdere i løbet af dagen arbejder med alle børn, finder vi det meget vigtigt, at vi har en fælles forståelse for tilgangen til børnene. Derfor har vi løbende dialoger om, hvordan vi håndterer at finde balancen mellem at fastholde en struktur, og samtidig formår at inddrage barnets spontane ideer, og lytte til deres perspektiver. **Det er en dialog vi fremadrettet løbende vil vælge at tage.**

Inddragelse/medbestemmelse

Hver dag er der skabt rum til at børnene kan lege, både inde og på legepladsen. Her oplever børnene i høj grad medbestemmelse og inddragelse i, hvad de gerne vil lege og med hvem.

Børnenes ideer og initiativ til leg, bliver så vidt muligt fulgt, af de voksne der er involveret. Vi er opmærksomme på, at veksle vores position i legen, alt efter barnets/børnenes behov.

Hvis det ikke er muligt at følge barnets ide, italesætter vi over for barnet hvorfor.

Vi betragter os selv som nærværende voksne. I samværet/spillet med barnet, er vi opmærksomme på barnets sindstilstand. Vi søger, at indtage de positioner som barnet har behov for, alt afhængig af hvilken situation, og sindsstemning barnet befinder sig i.

Fx "jeg kan se du har svært ved ... Nu hjælper jeg dig"

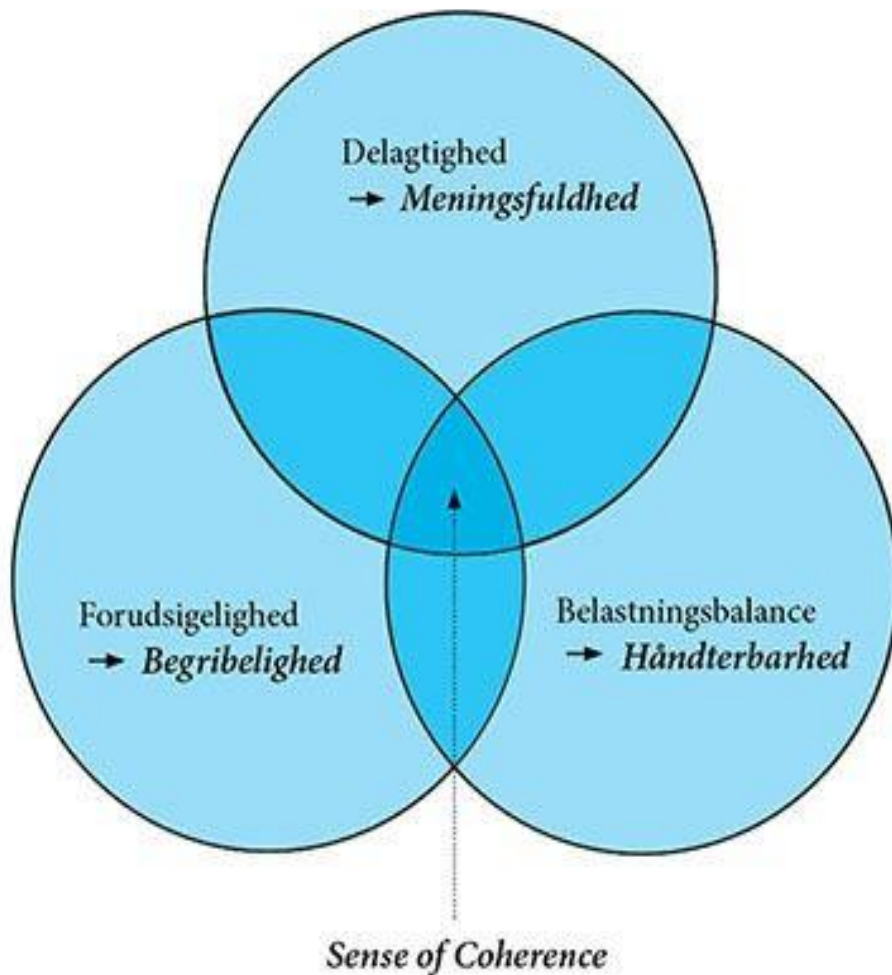
Fx "Jeg kan se at du kigger på det Ole leger med – måske du kan spørge om du må være med"

Fx: Hvis barnet ikke kan rumme det sædvanlige, men ikke selv er bevidst om, at det har brug for en pause fra fællesskabet, kan den voksne guide barnet ved fx at sige "kom skal vi gå ind i det lille rum og lave en tegning, som vi kan vise alle de andre bagefter."

Ovenstående fortæller om vores tiltag og forståelse af barnet. At vi er opmærksomme på at skabe et læringsmiljø, som barnet kan rumme, samtidig med at vi understøtter barnet i at forblive en del af fællesskabet, ved at tegningen bliver vist og hængt op på stuen.

Vores pædagogiske praksis, samt tilgangen til børnene har afsæt i Antononovsky mestringsmodel. Det betyder, at det enkelte barn bliver mødt der hvor det er udviklingsmæssigt, og med afsæt i Vygotsky's tanker om nærmeste udviklings zone.

Vi er opmærksomme på, at trivsel, dannelse og læring er betinget af, at barnet, via inddragelse og samspil, kan forstå og se meningen med de opgaver eller den aktivitet, vi ønsker de skal udføre, eller deltage i.

(mestringsmodellen)

Mange af børnene i Nyskoven har udfordringer ift. både selve det at spise, men i høj grad også til, hvad de vil spise. Vi vægter derfor at skabe rammer for, hvordan spisesituationen skal forløbe. I takt med at rammerne omkring spisesituationen fungerer, kan vi i højere grad følge børnenes ønsker og ideer. Vi har løbende dialog om, hvilke rammer vi skaber og hvorfor, samt at rammerne ændres i takt med barnets udvikling. Vi har en fælles forståelse af, at rammerne for spisesituationen skal dannes, med baggrund i barnets behov og udfordringer i at spise. Derfor vil de rammer der skabes være forskellige, alt efter barnets behov. Vi tænker, at rammerne omkring måltidet skal dannes, før det enkelte barn kan rumme at forhandle sig til, hvad og i hvilken rækkefølge det vil spise. Samtidig har vi et ansvar for, at barnet i løbet af dagen, indtager mad der

kan bidrage til at kunne opretholde energien og overskuddet til, at klare dagen i børnehaven. Vi ser spisesituationen som et hyggeligt samvær, der samtidig er et dannelses og lærings forløb, hvor målet er, at barnet så vidt muligt kan lære at spise selv, og samtidig agere i situationen på en social acceptabel måde.

Barnet får altid lov til at gå fra bordet, når det verbalt, eller på anden måde har vist, at det er færdigt med at spise.

Vi afholder samling hver dag på begge stuer. Samlingen er tilrettelagt, med baggrund i et ønske om at skabe almen og social læring. Vi prøver så vidt muligt, at tilgodese børnenes interesser og forskelligheder. Fx er der nogle børn, der øver på at vælge en sang via billeder, medens andre øver ugedage og tal, ved fx at stå for samlingen, eller gennem rim og remser. I perioder er der børn, der ikke kan rumme at deltage i samlingen. Frem for at presse børnene til deltagelse, i et læringsmiljø de ikke kan rumme, tilrettelægger vi en anden aktivitet, som barnet kan vælge, frem for at skulle deltage i samling. Samtidig går vi i dialog med hinanden om, hvordan vi fremadrettet kan tilrettelægge samling på en måde, der på ny kan skabe barnets interesse og/eller kan bidrage til overskud for at deltage. Hvis det er muligt, går vi også i dialog med barnet om, hvad der er svært, og hvad der evt. kan ændres.

Under samlingen bestemmer barnet selv, om det vil vælge en sang og hvilke sange der skal synges.

Barnet bestemmer, om det vil lege ude eller inde efter frugt.

Barnet bestemmer, om det vil have frugt eller fortsætte den leg det er i gang med.

Dannelse og børneperspektiv:

Med inspiration fra Warming finder vi, at inddragelse af børnenes egne perspektiver er afgørende for, om den de planlagte pædagogiske tiltag lykkes, idet inddragelse vil motivere barnet til at agere som aktiv medspiller. Derudover er muligheden for at opbygge en tillidsvækkende relation, i højere grad til stede, når barnet føler sig hørt, set og anerkendt.

Med afsæt i Hammershøj, tænker vi, at barnet dannes, når det overskrider sig selv for at møde noget ukendt og på den måde gør sig nye erfaringer.

Vi skal være opmærksomme på, at vi voksne er rollemodeller for børnene. Værdier, normer og regler er implicit forskellige i hvert enkelt menneske. Børnene afspejler de voksne i adfærd og kommunikation.

Vi vil fremadrettet løbende have dialoger om, at vi skal skabe rammer for udvikling af børnenes dannelse, uden at pådutte barnet vores egne værdier og normer. Det er vigtigt at vi understøtter hinanden i at huske, at det er barnets trivsel og udvikling der er vores fokuspunkt, og at det eksempelvis er forældrenes afgørelse hvilket tøj, sko m.m. børnene skal have på, blot det passer

og har den nødvendige funktion.

Vi er bevidste om, at vores måde at kommunikere på, samt at den tilgang vi har både til hinanden og børnene, danner fundament for udviklingen af børnenes kommunikation og tilgang til andre.

Vi følger børnenes initiativer, når de fx spørger ind til noget de ikke ved, eller gerne vil vide mere om. Vi bruger bl.a. IPad sammen med barnet, til at finde mere om emnet. Hvis det er muligt opsøger vi, sammen med barnet, mere konkret viden om emnet. Hvis det fx handler om dyr der lever nede i jorden, tager vi fx forstørrelsesglas, mikroskopér m.m. med i skoven og undersøger jorden der.

Når børnene stiller spørgsmål, eller er usikre, er vi opmærksomme på at snakke med barnet, indtil det udtrykker eller viser tegn på, at det har fået et forståeligt svar.

Når barnet ytrer ønske om, at ville noget andet end det der er egentligt er planlagt, følger vi, hvis det er muligt, barnets ønske. Det kan ske, at vi vurderer, at ønsket vil have en negativ indflydelse på det enkeltes barns trivsel. Her italesætter vi i stedet, hvorfor ønsket ikke kan opfyldes og hvad barnet ellers kan vælge imellem. Vi er opmærksomme på, at give barnet en forståelig forklaring. Fx verbalt, med tegn, billeder eller Pecs mærker.

I Nyskoven har vi børn der kun kan finde ro, når de har styr på alt det der sker omkring dem. Vi imødekommer barnets behov, ved at svare, der hvor spørgsmålene handler om, hvad de andre børn eller voksne skal, eller hvorfor de ikke er til stede, også selv om at vi tænker, at den viden egentlig ikke er relevant for barnet.

Nyskovens børn bliver hurtigt utrættet, og har brug for pauser i løbet af dagen. Det er dog ikke mange af børnene, der selv kan sige til, når behovet opstår. Børnene reagerer i stedet ved at blive kedede af det, vrede eller frustrerede. Derfor vælger vi ofte at styre, hvornår barnet holder pause. Vi er meget observerende på, hvornår barnet er udtrættet, og planlægger med baggrund i observationerne, pauserne inden barnet bliver træt. Når det lykkes at ramme rigtig med pauserne, påvirker det barnets overskud. Det betyder, at barnet har langt større chance for at kunne mestre samværet med andre børn, samt at kunne klare de opgaver/aktiviteter/forventninger det præsenteres for i løbet af dagen.

Leg :

Med afsæt i Skovbjerg (2017) tænker vi at legen har en egen værdi, og at legen er med til at skabe barnets dannelse. Legen er grundlæggende ift. barnets sociale og personlige læring og udvikling.

Broström og Vejleskov (1999) taler om, at barnet har en grundlæggende lyst til leg. De taler om to karakteristiske måder, som legen ofte bliver udtrykt på. Den frie leg og den pædagogstøttede leg. I den pædagogstøttede leg skelnes der mellem ” lærerig leg” og legende læring. I lærerig leg er det selve legen der er central, hvor pædagogen evt. kan understøtte, ved at skabe rammer for, at

legen kan udfolde sig. Ved legende læring handler det om at kunne formidle et fagindhold i en legende form.

I Nyskoven praktiseres der dagligt, både fri og pædagogstøttede leg.

Vi ser ofte børn, der er udfordret i at kunne igangsætte og være i en leg, samt i at kunne indgå i legefællesskaber med andre børn. Børnene har meget ofte behov for, at vi er deltagende.

Derfor har vi og vil fremadrettet løbende have dialoger om, hvordan vi bedst muligt kan understøtte børnenes mulighed for at deltage i alle legens facetter.

Rugoff anvender begrebet vejledt deltagelse, som handler om den måde pædagogerne indgår og deltager i at guide et barn ind i et fællesskab, eller til at understøtte selve legen.

I Nyskoven er der sjældent lege i gang, uden at vi i mere eller mindre grad har udøvet vejledt deltagelse. Det kan handle om at være fysisk tilstede, eller blot at skabe rammerne for at legen kan komme i gang. Andre gange er vi mere deltagende eller guidende. Vi er dog bevidste om at trække os, når børnene selv kan lege.

Uanset hvordan og i hvilken form vi yder vejledt deltagelse, er vi bevidste om at prøve at indtage den bedst mulige position, ift. at kunne understøtte både selve legen og børnene bedst muligt

Vi arbejder på, og støtter hinanden i, at agere som nærværende voksne i legen. Vi er opmærksomme på, at vores fokus skal være på barnet/børnene, og at vi ikke agerer som forstyrrende elementer med udenomssnak, eller at vi foretager andre handlinger der kan bidrage til, at børnene mister fokus. **Vi vil fremadrette løbende have dialog om, hvordan vi bedst kan understøtte hinanden i, at kunne mestre at blive i det nærværende samvær med barnet, frem for at "vi lige skal ordne" ...**

I pædagogisk praksis er der dagligt tid til både inden- og udendørs leg. Vi vægter at der er rum til fri leg, og vi prøver bedst muligt at følge barnets ideer til leg. Vi guider børnene i legen, og giver dem redskaber til at indgå i en leg i et børnefællesskab. Vi italesætter og er opmærksomme på, at vores handlinger er i overensstemmelse med det vi siger. I alle former for leg, er vi opmærksomme på at agere og kommunikere med et anerkendende afsæt.

Vi har været og vil fremadrettet løbende være i dialog om, om vi giver børnene plads/tid nok til leg. Vi stiller os selv spørgsmål som, "Er vi gode nok til at lade en god leg fortsætte? Er vi gode nok til at formå at ændre en planlagt struktur, for der med at indfri barnets ønske og behov for leg"?

I og med at vi arbejder meget struktureret, er ovenstående en længerevarende proces, der kræver øvelse og jævnlige dialoger, før vi kommer helt i mål med at kunne slippe det planlagte og følge børnenes ønske. Det er et arbejds punkt, som vi kontinuerligt vil arbejde med i daglig praksis.

Læring:

Vores forståelse af læring, er inspireret af Hare (2014) som taler om, at børn lærer noget hele tiden og i alle situationer. På samme måde er vi inspireret af Kampmann, som taler om, at børn gennem deres tid i et dagtilbud, skal udvikle sig som sociale individer, som indbefatter, at de lærer at indgå i forpligtende fællesskaber. Børnene skal lære at finde deres identitet og opnå en bevidsthed om, hvem de selv er og hvem andre er. Kampmann lægger vægt på, at læring forekommer i alle mulige aktivitetsformer, hvor leg er en særlig væsentlig aktivitetsform.

Med afsæt i ovenstående, tænker vi, at der sker læring dagen igennem. Lige fra barnet kommer ind ad døren, til det går hjem igen.

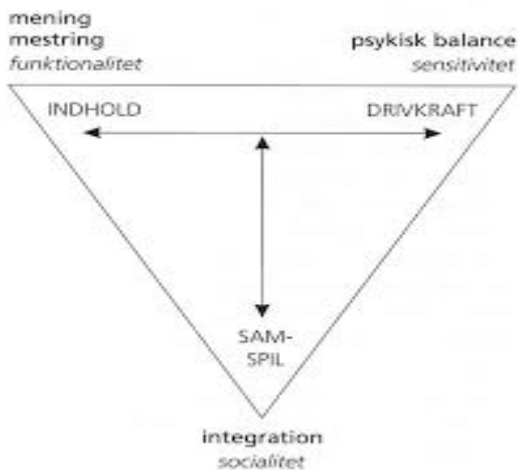
De overordnede rammer for dagligdagen i Nyskoven, er på ugebasis de samme. Derfor oplever børnene dagligt mange situationer, der har karakter af at være rutineprægede handlinger. Vi betragter rutinerne som gode øvelsesrum, der giver børnene mulighed for, dagligt at øve sig i fx af- og påklædning, borddækning, spise m.m

Vi har et ønske om, at børnene skal være mest mulig aktiv deltagende i rutinesituationerne. Derfor er vi meget opmærksomme på, om læringsmiljøet i rutinesituationerne virker overskuelige og inspirerende for børnene at deltage i.

Her kan nævnes af og på klædning, som primært foregår i garderoben. Vi har i 2018 evalueret garderobesituationen. Via evalueringen kom vi frem til, at der var op til flere forstyrrende elementer tilstede. Vi valgte derfor at udarbejde en ny aftale. Vi ønskede at skabe mere ro og rum til, at barnet kunne opleve succes, ved selv at kunne tage sit tøj af og på, uden at blive forstyrret, eller skulle skynde sig at blive færdig. Den nye aftale omhandlede, at børnene kom i gaderoben på forskellige tidspunkter, og at læringsprocessen ift. fremgangsmåden ved af og påklædning var beskrevet, så barnet oplevede samme fremgangsmåde og krav, uanset hvilken voksen der hjalp dem. **Da børnegruppen og børnenes behov løbende ændrer sig, evaluerer vi løbende, når behovet opstår, dog min. en gang årligt.**

Aftalen er sidst evalueret feb 2020.

Måden vi arbejder med læringsforløb på, har afsæt både i Illeris' tænkning om læring, samt i Vygotsky' tanker om nærmeste udviklingszone

Ifølge Illeris foregår læring gennem to processer, som begge skal være aktive før det kan lykkes at lære noget. Det handler om samspil mellem individet og dets omgivelser, samt den individuelle psykologiske tilegnelse, som finder sted i det enkelte menneske.

Ved pædagoginitierede aktiviteter, eller ved legende læring, er samspillet mellem barnet/børnene og den voksne altafgørende for, om den tiltænkte læring lykkes. Når vi ønsker at skabe rammer for læring, er det afgørende at vi formår at iværksætte et læringsforløb, der har et indhold der kan motivere barnet til aktiv deltagelse. Hvis barnet/ børnene er motiverede for at deltage, vil samspillet mellem voksen og barn opstå og læringen vil skabe en form for udvikling.

Vi anvender legende læring, hvor legen er baseret på barnets/børnenes interesser. Vi planlægger lege med baggrund i det enkelte barns interesser, og arbejder på at skabe udvikling gennem legen.

I den lærerige leg, anvender vi vejledt deltagelse. Her er den centrale opgave, generelt at kunne etablere læring i et børnefællesskab. Vi ser ofte at børnene, af forskellige grunde, har udfordringer i at kunne lege. Ovenstående model illustrerer den proces barnet gennemgår, i udviklingen i at blive en del af et fællesskab og i at opnå læring gennem denne deltagelse. Vi er samtidig opmærksomme på, at vi positionerer os på en måde, der indfrier barnets/børnenes behov for støtte og selvstændighed.

Fx: To børn har udfordringer med at indgå i et børnefællesskab, da de begge vil styre legen og har en forventning om, at legen skal foregå på deres præmisser. Vi guider børnene til en fællesleg. Her guider vi børnene ved at være aktiv deltagende i planlægningen og i selve legens forløb, samt til at de bliver opmærksomme på hinanden. Vi snakker med børnene om turtagning og guider til at alle ideer bliver en del af legen. Vi er opmærksomme på at følge børnenes ideer og på at trække os når legen tillader det.

Vi iværksætter sproglege forløb som kan bidrage til, at børnene får nye redskaber, til at kunne indgå i leg, som fx at kunne agere turtagning, og at kunne sige til og fra på en hensigtsmæssig måde. Sproglege forløbene bidrager endvidere til, at børnene opnår en forståelse af deres egne og andres følelser. Det gør vi bl.a. ved at børnene ser fotos af sig selv i forskellige følelsetilstande. Vi snakker med børnene om, hvad der kan være årsagen til den eventuelle følelse, og vi ser billeder af forskellige mennesker med forskellige følelser. Vi klipper billederne ud og sætter dem på en planche, så vi på den måde løbende kan snakke om følelser.

Vi etablerer sanseforløb, hvor krop og sanser udfordres. Fx udarbejder vi i samarbejde med vores fysioterapeut sanseforløb, hvor børnene kommer i berøring med forskellige elementer som fx korn,

vand, mudder, kerner.

Vi har fokus på at arbejde med eksperimenterende miljøer, hvor formålet er at børnene opnår ny viden og erfaringer, og derigennem kan udvikle nye kompetencer.

Vi har fx lavet eksperimenter gennem leg med vand, så som hvilke ting der kan synke eller flyde, eller hvad sker der med vand når det fryser

Vi går i skoven, hvor vi snakker om det der vokser, og det der lever i naturen. Vi har ofte forløb, som omhandler det der sker i naturen. Fx kan der komme en naturvejleder, der fortæller om det der vokser på træerne, eller om de dyr der lever i skoven. Der tager vi højde for, at børnene fungerer på forskellige niveauer og har forskellige måder at kunne forstå på, ved at budskabet bliver leveret, via flere forskellige kommunikationsformer. Fx når vi taler om skovens dyr, er der udstoppede dyr som børnene kan se og røre ved. Der er fotos, som børnene selv tager eller tager sammen med den voksne. Vi har efterfølgende dialoger med børnene, hvor vi fx bruger IPaden, eller bøger, til at imødekomme børnenes spørgsmål og yderligere interesse for emnet.

Børnefællesskaber:

Med afsæt i Wenger, som taler om at et barns deltagelse i et praksisfællesskab, er en forudsætning for børns læring og identitetsdannelse, (Jæger & Holst Mortensen 2017) vægter vi børns deltagelse i et børnefællesskab højt.

En anden inspirationskilde er Bent Madsen, som definerer deltagelse i et børnefællesskab, som at barnet har en følelse af at høre til. At barnet føler sig inddraget, og har følelsen af at kunne bidrage og være en aktiv del af en gruppe. (Madsen m.fl 2009)

I Nyskoven betragter vi børnefællesskabet, som et fællesskab barnet har brug for at være aktiv deltagende i, for at kunne opnå den optimale trivsel, dannelse, læring og udvikling. Vi er opmærksomme på, at der i daglig pædagogisk praksis, er en balance mellem børne- og pædagog initierede aktiviteter.

Vi arbejder målrettet med at skabe relationer, og understøtte de spirende relationer, vi ser, er opstået børnene iblandt. Vi er opmærksomme på, om børnene føler sig deltagende og betydningsfulde og om de trives i fællesskabet.

Vi justerer og forandrer det fysiske miljø, for at understøtte at alle børn opnår optimal mulighed for at kunne føle sig som en del af fællesskabet

Ifølge en forskningsbaseret undersøgelse, som er foretaget af Ytterhus (Bech Larsen 2009) viser det sig, at frygten for social isolation fra jævnaldrende, opfattes som den største trussel for barnet selv.

Nyskovens børn er ikke alderssvarende i deres udvikling. Samtidig kan deres udvikling og/eller

adfærd være præget af diverse diagnosers påvirkning, som meget ofte har indflydelse på barnets sociale udvikling. Det betyder, at børnene ikke altid mestrer børnefællesskabets præmisser. Fx lykkes det sjældent for børnene, at kunne skabe fordybende fantasilege. Børnene er i det hele taget ofte udfordret i de fri legeprocesser.

Ifølge Madsen, er der brug for en pædagogisk indsats, når det gælder om at udvikle børns sociale kompetencer og vedligeholde fællesskaber. Det er et afsæt der er gennemgående i daglig praksis.

Vi er opmærksomme på, at sætte ind med støttende og forebyggende tiltag, hvor målet er, at undgå at barnet ekskluderes af fællesskabet.

Vi har særligt fokus på, at give børnene redskaber til, at kunne håndtere udfordrende samspil med andre børn. Vi har god erfaring med, at fremhæve børnenes kompetencer, og på den måde guide de andre børn, til at interessere sig for barnet. Derudover er redskaber til at kunne sige til og fra på, samt indsigt i forskellige følelser, alt sammen bidragende til at barnets sociale kompetencer kan udvikles.

Vi iværksætter ofte forløb, hvor der er fokus på udvikling af børnenes sociale kompetencer, samt på at lære børnene redskaber, der kan hjælpe dem i det sociale samspil med andre børn.

Vi tilstræber at skabe trygge og forudsigelige rammer for det enkelte barn, hvor vi i samspillet med børnene, søger at være nysgerrige, inspirerende og eksperimenterende.

Vi guider og støtter børnene til at kunne indgå i forskellige børnefællesskaber, bl.a. gennem leg på stuen og på legepladsen. Vi er dagen igennem opmærksomme på, at positionerer os alt efter børnenes behov.

Vi er opmærksomme på, hvilke deltagelsesbetingelser og muligheder der er til stede i Nyskoven. Vi understøtter børnene i at gøre egne erfaringer, og inddrager børnene, på de områder hvor det giver mening og er muligt.

Ifølge Madsen (Madsen m.fl. 2009) kan det virke ekskluderende, når der kun arbejdes med en slags børnefællesskab. Vi har derfor fokus på at skabe flest mulige forskellige, men samtidige kvalitative børnefællesskaber.

Vi har etableret grupper på tværs. Formålet er, at etablere forskellige læringsforløb, med baggrund i et fælles formål. Aktivitetens fokus er pt, at udvikle børnenes sociale kompetencer, samt at skabe nye børnefællesskaber. Grupper på tværs har et læringsformål og forløb, som pædagogen har planlagt. Pt har vi kun set positive resultater. Børnene er blevet mere opmærksomme på hinanden i andre situationer, fx når de møder hinanden i garderoben, på legepladsen eller til leg efter frugt.

Ifølge Holtmark og Iversholm er det afgørende for den pædagogiske kvalitet, hvordan medarbejderne formår at positionere sig, ift. at kunne indfri børnenes behov. Vi har inddraget dette perspektiv i daglig praksis. Fx har vi i aktiviteten ”grupper på tværs” etableret forskellige børnegrupper, der i en periode er tilknyttet en bestemt pædagog. Formålet er, at vi øver os i at

planlægge og agerer som "for dybelses voksen" i en aktivitet sammen med en gruppe børn.

"Grupper på tværs" foregår en gang ugentligt, i en periode på ca. 2 måneder to gange årligt. Der bliver foretaget en fælles evaluering, efter hvert forløb på et stuemøde. Evalueringen bliver anvendt som udgangspunkt til at kunne fastlægge fælles formål ved næste forløb.

Vi har etableret et samarbejde med Døstrup Børnehus, som vi besøger i de perioder, hvor vi har børn der har brug for at kunne spejle sig, i børn der kan andet eller mere end vi kan tilbyde i Nyskoven. Når et barn skal på besøg i DB, er det altid i følgeskab med en voksen. Her guider og støtter vi barnet i at få kontakt, og i at kunne opnå følelsen af, at det er en del af et børnefællesskab. Vi anvender refleksionsskema til dokumentation og evaluering af alle processer

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

(Læringsmiljø EVA)

Nyskovens perspektiv på et læringsmiljø, har afsæt i ovenstående model.

Det betyder, at vi ved evalueringen af nuværende læringsmiljøer, samt i oprettelsen af nye, er omkring organiseringen af læringsmiljøet, de fysiske rammer, samt den pædagogiske praksis der skal foregå.

Ifølge Wegner er læring et socialt fænomen, som ikke skal gemmes til særlige lejligheder. Læring foregår dagen igennem, uanset hvilken situation og hvilket samspil barnet befinder sig i.

I Nyskoven arbejder vi med, at etablere dynamiske og inkluderende lærings miljøer, som understøtter børns deltagelse i fællesskaber.

Etablering af et dynamisk og inkluderende læringsmiljø, forudsætter at det pædagogiske personale, kan udforske de problemstillinger og barrierer, som løbende opstår i praksis, ift. at opnå at alle børn kan tage del i hverdagens udformning. (Bendix)

Når vi tilrettelægger læringsmiljøer, er vi opmærksomme på, at disse altid må justres ud fra barneperspektivet (Madsen)

I etableringen af disse læringsmiljøer, gør vi os didaktiske overvejelser, som understøtter barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det handler om, at planlægge, gennemføre og evaluere vores pædagogiske praksis. (Brostrøm)

Vi er derfor opmærksomme på, om læringsmiljøet inviterer til børns deltagelse i børnefællesskaber. Læringsmiljøet er altid i bevægelse, og vil udvikles i hverdagen gennem børn og voksnes deltagelse og handlinger i det.

Vi er opmærksomme på barnets behov og ønsker. Vi skaber, udvikler og ændre læringsmiljøer i takt med, at børnene udtrykker eller viser tegn på mistrivsel.

I dagligdagen inddeler vi små læringsmiljøer på stuerne, alt efter hvad børnene viser tegn på, de er optaget af eller nysgerrig på at prøve.

Fx er der etableret køkkenkroge/købmandsbutik. Der er gulvplads til at bygge togbane. Der er lave borde, hvor børnene kan bygge eller lege med dyr og der er sørget for at der papir/saks/tape/farver i børnehøjde, så barnet selv har mulighed for at følge de initiativer de har lyst til.

Alle børn er en til to gange i ugen til fysioterapeutisk træning. Træningen foregår i rum der er indrettet til formålet. Fysioterapeuten tilrettelægger træningsforløbene, med baggrund i barnets motoriske og kognitive udfordringer. Under træningsforløbet, er fysioterapeuten bevidst om, hvordan hun bedst muligt, kan motivere børnene til at være aktivdeltagende i træningen. Nogle børn har brug for at træningsforløbet er visualiseret, andre kan motiveres via musik, eller en belønning om Ipad, når træningen er færdig. Nogle bliver motiveret til at deltage i de "svære" øvelser, ved lovning om at de selv må bestemme den sidste øvelse, mens andre motiveres til at udføre en svær øvelse, med lovning om at de får hjælp til de alle de andre øvelser.

I Nyskoven er der op til flere børn der er lydfølsomme. Derfor har vi etableret læringsrum, som er placeret lidt væk fra fællesrummet. Vi har også "stille kroge" hvor børnene kan trække sig hen til, når behovet opstår. Derudover tilbyder vi barnet et høreværn, når vi oplever, at støjen hæmmer barnets lyst, og dermed mulighed for at kunne deltage i et fællesskab. Vi har også børn der er meget lysfølsomme. Derfor har vi indrettet læringsmiljøerne, så dette kan tilgodeses. Fx vælger vi en plads på stuen og i fællesrummet, hvor de lysfølsomme børn ikke bliver generet af lyset. Derudover skærmer vi efter behov, ved brug af gardiner, og afskærmning.

Vi udarbejder forskellige kommunikationsformer til det enkelte barn, alt efter barnets behov. Mange af børnene har udfordringer med det verbale sprog, eller i det hele taget at kunne kommunikere med omverden. Vi arbejder med forskellige kommunikationsformer, der kan bidrage til at børnene opnår kommunikative og sproglige muligheder. Vi benytter os bl.a. af boardmaker/PECS, billeder/fotos, tegn til tale og nonverbal kommunikation i form af tydelig mimik og kropssprog.

I Nyskoven betragter vi børnegruppen, som en samlet gruppe, der fysisk er fordelt på to stuer om formiddagen og er samlet i fællesrummet om eftermiddagen. Både børnene og medarbejdere, er fast tilknyttet en stue. Det er dagen igennem synligt for børnene, hvem af medarbejderne de skal være sammen med. På samme måde har hver medarbejder forskellige opgaver alt efter, hvilken gruppe børn de er sammen med.

I Nyskoven er organiseringen af dagligdagen genkendelig, og dagens forløb er tydelig gjort ved hjælp af dagstavler. På dagstavlerne er det skitseret via boardmaker eller billeder, hvad der skal ske, og hvem barnet skal være sammen med. Medarbejderne er dagen igennem opmærksomme på, at positionere sig på en måde, hvor de altid er tilgængelige for barnet.

Ovenstående synliggør at alle dagens læringsmiljøer, uanset om det handler om rutine situationer, pædagoginitierede aktiviteter, eller fri leg, har afsæt i EVA modellen der synliggør vores perspektiv på et læringsmiljø.

Frukt situationen er et eksempel på organisering og positionering på et af dagens læringsmiljøer:

Fx: Vi spiser frugt hver eftermiddag, hvor alle børn er samlet i fællesrummet. Her er vi meget bevidste om at positionerer os på en måde, hvor vi bedst muligt kan tilgodeses alle børnenes behov. Nogle børn er hurtige færdige, nogle er først lige vågnet, mens andre tager lang tid om at spise. Vi har valgt at positioneringen af medarbejderne, samt hvilke opgaver man har, er afhængig af hvilken vagt man har.

I daglig praksis er vi inspireret af Sielings tanker om, at kreativitet og læring ikke er modstillende, men at kreative processer er en forudsætning for læring.

Vi arbejder målrettet med kreative processer, som en pædagoginitieret aktivitet, hvor vi laver forskellige forsøg og eksperimenter.

Vi følger børnenes ideer/tanker der hvor fantasien får frit løb, og understøtter hinanden i at agere på en nysgerrig, inspirerende og eksperimenterende måde.

Fx: når et barn kommer ind af døren, med en ide/tanke om at han har en tyrestation, følger vi barnets tanke, ved at finde billeder af forskellige tyre racer. Vi kan tegne en tyr eller lege med en legetøjstyr, alt efter hvad barnet forestiller sig. På samme måde kan legen fortsætte når vi kommer på legepladsen, hvor barnet evt. kan samle græs på en vogn og bruge græsset til at fodre de tyre han forestiller sig han har.

Nyskovens legeplads er implicit mange muligheder. Børnene kan lege på redskaber, cykle på cykelbanen, lege i sandkasse og gynges m.m. Samtidig er muligheden for at bruge fantasien også tilstede. Der kan bygges huler, have "køer på græs" serveres kaffe og kage, sælges varer fra købmandsbutikken m.m. Vi er opmærksomme på, at lytte til barnet ift. hvilke remedier de kunne ønske at anvende i deres fantasileg. Fx vand, grene, kastanjer eller andet.

Pt har vi planer om at etablere et "smadder køkken", da vi har observeret, at børnene ofte opsøger et sted på legepladsen, hvor der er mulighed for at lege med sort jord og vand.

Vi etablerer jævnligt pædagoginitierede fællesaktiviteter. En gang ugentlig har vi musik/sang i fællesrummet. Vi har fællesaktiviteter ift. jul, fastelavn, og påske. Endvidere er der løbende planlagt natur relaterede aktiviteter for alle børn. Vi er her opmærksomme på, børnenes forskellige forudsætninger for at kunne deltage, og på om det enkelte barn kan indfri de krav og forventninger der stilles. Vi justerer løbende læringsmiljøet, når behovet opstår.

Vi vil fremadrettet evaluere alle læringsmiljøer efter behov eller min. en gang årligt.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vores forståelse af hvornår et barn befinder sig en udsat position, har afsæt i Bendix. (2019) Bendix betragter en udsat position, som en sårbarhedsskabende situation, der opstår i den helt konkrete hverdag. Børns subjektive og forskelligartede behov, kommer til udtryk i de sociale og materielle sammenhænge, som de tager aktiv del i, og derfor er udsathed, noget der opstår i helt konkrete situationer. Det handler derfor ikke kun om at opdage børns problemer, men snarere at kunne forstå, hvad barnet har en barrierefyldt adgang til (Bendix 2018).

Vi understøtter hinanden i, at ordet "udsat" ikke bliver hæftet på barnet, men på den situation barnet befinder sig i. Alle børn kan/vil på et tidspunkt befinde sig i en udsat position, da alle børn skifter arenaer, og er deltagende i forskellige sociale sammenhænge i løbet af dagen.

Begrebet udsat position peger også i retning af begreberne eks- og inklusion. Ifølge Beck Larsen er barnet inkluderet, når det er en del af et fællesskab, hvor det bidrager og føler sig værdsat. Barnet er ekskluderet, når det ikke formår at bidrage, eller føler sig værdsat i fællesskabet. (2009)

I Nyskoven søger vi, at etablere læringsrum der har fokus på, at skabe eller understøtte fællesskaber, der kan bidrage til, at det enkelte barn kan opnå følelsen af at høre til. Vi søger at etablere læringsmiljøer, hvor børnene på hver deres måde, kan bidrage til aktiviteter eller til det sociale samvær.

Som beskrevet i afsnittet "Læringsmiljøer" er vi bevidste om, at et læringsmiljø ikke kan arrangeres en gang for alle. Vi søger at skabe dynamiske og inkluderende læringsmiljøer, hvor vi følger børnene for at kunne forstå, hvor og hvorfor evt. deltagelses vanskeligheder opstår. For at kunne give børnene bedre udviklingsbetingelser, kræver det først og fremmest at vi forstår, hvad det er for en fælles praksis barnet handler i, og som barnet aktuelt har begrænset adgang til, men som det samtidigt har brug for at udvikle sin deltagelse i forhold til (Bendix 2018).

Når et barn søger samvær med et andet barn, men har svært ved eller ikke kender de sociale spilleregler, så som at dele, vente på tur, eller følge andres ideer, kan barnet komme i en situation, der kan betegnes som en udsat position. Her er vi opmærksomme på, at sætte ind omkring de udfordringer der giver barnet en begrænset tilgang fællesskabet, både lige i nuet og på sigt.

Lige i nuet yder vi vejledende støtte, på den måde, at vi guider barnet med sætninger som *"Prøv at se hvad X er gået i gang med at lege med. Har du lyst til at spørge om du må være med?"* eller *"prøv at se på X's ansigt. Han bliver glad når du spørger om han vil være med."*

På sigt vil vi arbejde på, at skabe et fundament for at barnet kan anvende sociale spilleregler. Vi kan fx iværksætte et "sproglege forløb" hvor barnet bliver inddraget i læring af "hvad betyder følelser", turtagning, "hvordan kan jeg lege med andre børn" og "hvordan kan jeg håndtere det, hvis jeg har brug for hjælp, bliver ked af det, eller bliver vred".

I afsnittet "læringsmiljøer" har vi beskrevet vores afsæt når vi etablerer læringsmiljøer, samt hvilke indsatser vi gør, når børnene eksempelvis har udfordringer ift. kommunikation, er særlige sensitive og/eller har særlige fysiske udfordringer.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

De fleste børn lever et sammensat liv, hvor de er aktive deltagere i op til flere kontekster. Børnene vil derfor være deltagere i forskellige sociale fællesskaber, som kan være præget af forskellige kulturer, normer, værdier og opdragelsesmønstre. Med afsæt i forståelsen af, at vi lever og udvikler os gennem vores deltagelse i blandt andet fællesskaber, er det væsentligt at have for øje, hvordan børn skaber betydninger og forbinder deres liv. (Højholt 2005) Det er derfor vigtigt at være bevidste om, at alle der har et ansvar, som knytter sig til et barns udvikling, er forpligtiget til at interessere sig for hvad der sker i det enkelte barns verden. (inkluderende dagtilbudspolitik – en grundbog)

Pædagoger og forældre ses som ligeværdige samarbejdspartnere, der hver især ses som centrale bidragydere til børnenes liv og læring, men fra forskellige perspektiver og positioner. (Ahrenkiel artikel)

I Nyskoven anser vi forældre inddragelse/samarbejde, som en central opgave. Vi betragter forældrene som kompetente opdragere, og er i mødet med forældrene respektfulde overfor deres værdier og holdninger.

Vi er bevidste om, at alle har hver deres normer, værdier og regler som afsæt for deres tilgang til livet og de handlinger de gør. Det er derfor alt afgørende at vi formår at lytte og finde forståelse for forældrenes vinkler. Vi søger at finde de nuancer der kan bidrage til at skabe et samarbejde der har indhold af gensidig tillid og respekt. At forstå er ikke lig med at være enig. I situationer hvor vi er uenige med forældrene og det samtidig har relation til barnet, er vi bevidste om at vi har en

professionel opgave og går i dialog med forældrene om den uenighed der er opstået. Vi er meget

bevidste om, at vores fokuspunkt og ansvar er at vurdere om barnet er i trivsel. Det er ikke altid nemt at agere med forståelse, eller at huske at undersøge alle vinkler, når man oplever at det der sker omkring barnet er uforstående eller direkte forkert.

Når en medarbejder bliver involveret i en situation, hvor der opstår uenighed, skal vedkommende umiddelbart efter have mulighed for at kunne gå i dialog med lederen eller en anden kollega ift. hvordan vedkommende bedst kan understøttes i at takle situationen. **Derudover vil vi fremadrettet min. en gang årligt gå i dialog om hvordan vores perspektiv på forældresamarbejde påvirker det konkrete samarbejde med forældrene og dermed påvirker barnets mulighed for trivsel, udvikling, læring og dannelse.**

I Nyskoven lægger vi vægt på, at alle former for forældresamarbejde er kvalitativ og betragtes som vigtig. Vi skriver hver dag hjem til forældrene om barnets trivsel og læring, samt er der op til flere forældre vi dagligt er i telefonisk kontakt med, eller har dialog med ved ankomst eller afhentning af barnet.

Vi opfordrer til dialog, når forældrene undrer sig eller er usikre. Vi tager selv initiativ når vi oplever et behov, eller blot har en fornemmelse af, at der er elementer i samarbejdet vi er nødt til at gå i dialog om.

Vi er i dialog med forældrene, når der bliver udarbejdet nye eller fælles tiltag. Ligesådan samarbejder vi om, hvordan vi kan implementere tiltagene i Nyskoven og/eller i hjemmet. Vi understøtter forældrene i, at kunne lave tiltag i hjemmet hvis der er behov for det. Vi afholder arbejds møder og har telefonisk kontakt når behovet opstår.

I Nyskoven bliver der afholdt halvårslige statusmøder, hvor barnets forældre samt alle professionelle samarbejdspartnere der arbejder omkring barnet er til stede. Mødeformen er baseret på åben dialog, med afsæt i dialogværktøjet. Brugen af dialogværktøjet åbner helt naturligt op for, at alle kommer til orde, samt at alle får indblik i det der virker og det der giver anledning til udfordringer. En anden gevinst ved at bruge dialogværktøjet, er at der bliver lavet fremadrettede aftaler, hvor der bliver afstemt hvilken indsats vi hver især skal gøre for at barnet opnår trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Vi søger at skabe et relationelt samarbejde med forældrene, ved at invitere til diverse

arrangementer, hvor vi der hvor det giver mening, inddrager forældrene til aktivdeltagelse. Vi holder årligt familiekaffe, fernisering, sommerfest og forældrearbejdsdag. Alle arrangementer bliver planlagt i samråd med forældrerådet.

Forældrenes perspektiv på samarbejdet med Nyskoven

- I Nyskoven er der mange børn der bliver transporteret med taxi. Nogle begge veje og andre kun hjemad. Alle børn har en meddelelses bog, som både medarbejderne og forældrene skriver i hver dag. Der er hyppig telefonisk dialog med de forældre der ikke kommer i Nyskoven. Der ud over bliver der sendt info brev ud, hvor forældrene bliver orienteret om evt. organisatoriske ændringer eller tiltag.
- Forældrene er samstemmende glade for den kontakt, kommunikation og det samarbejde de har med Nyskovens medarbejdere. Der er en god og relevant kommunikation, som foregår når barnet kommer eller bliver hentet, eller gennem bøger og telefon. Derudover er der stor tilfredshed med informationsniveauet i form af mails når der sker organisatoriske ændringer eller der fx kommer nye Corona restriktioner. Medarbejderne agerer med ro og professionalisme på børneniveau. Det er altid muligt at ringe, eller få en snak, hvis forældrene har udfordringer med barnet i hjemmet. Forældrene oplever også at medarbejderne er gode til at inddrage dem i og informere om de tiltag der er tænkt at gøre.
- Forældrene mener ikke der noget der skal gøres bedre. Det er dog vigtigt at vi har med i mente at kommunikationsniveauet fremadrettet holder den nuværende standart, både når Nyskoven får det antal børn der svarer til normeringen og ved den snarlige sammenlægning.

Samarbejdet i tiden med Corona perioden

- Coronarestriktionerne har betydet at alle børn bliver modtaget i garderoben. Forældrene synes det har og stadig fungerer godt. Fordelen er, at de børn der er på stuerne ikke bliver forstyrret, samtidig med at der stadig er mulighed for at barnet får den nødvendige tid til at sige farvel.
- Ulempen ved at aflevere i garderoben, er at forældrene ikke møder de nye børn, og heller ikke de nye forældre, da også alle forældrene arrangementer har været aflyst.

- En ide til modtagelse af børn, når Corona perioden engang er overstået, er at barnet stadig blive modtaget i garderoben og vi så afskærmer hjørnet i fællesrummet, hvor de børn der har svært ved at slippe forældrene, kan få lidt ekstra tid til at sige farvel.
- Nogle af Nyskovens børn har brug for andre og flere børn at spejle sig i. Derfor opsøger vi andre børnefællesskaber i almene børnehaver. Pga Corona er det pt ikke en mulighed.
- Vi vælger i stedet at køre/cykle eller gå flere turer, hvor børnene kan opleve nyt og udfordre sig selv. Forældrene udtrykker tilfredshed omkring den daglige pædagogiske praksis, hvor bl.a. musik, leg, nye gode oplevelser nævnes.
- Der er et ønske om at vi fremadrettet vil prøve at handle sammen med børnene i fx Rema eller Fakta. Tanken er, vi gennem et samarbejde, kan give barnet redskaber til at kunne klare at handle sammen med forældrene i en større butik.
- Fælles musik bliver nævnt som meget positiv. Her er der et ønske om at forældrene ved hvilke sange vi synger, så de selv kan finde dem på Youtube, eller at barnet kan få teksten med hjem.
- Der er et ønske om at vi, når Corona perioden er overstået, vil samles oftere i fællesrummet, så børnene i højere grad lærer at rumme og agerer sammen med andre børn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe)

Ifølge Schoug Larsen vil følelsen af at høre til, indebære en oplevelse af, at have en naturlig plads i fællesskabet, og blive betragtet som en der kan eller ved noget, der vurderes som betydningsfuldt i den konkrete kontekst. Oplevelsen af "at høre til", har vist sig som en af de mest afgørende faktorer, for et succesfuldt skoleforløb.

Schoug taler også om læringsspor, som handler om de emner/færdigheder som barnet er optaget af. Som det har lært sig, eller er på vej til at lære og som er relevant og brugbart ift. de krav og udfordringer barnet vil møde i det nye. ((Schoug Larsen 1993)

Ovenstående er i overensstemmelse med vores tanker om, hvor vigtig en god overgang til skolen er. Vores arbejde med at etablere et samarbejde med den skole som barnet skal starte i, har afsætt i tanken om, hvor stor betydning en omhyggelig og detaljeret overlevering har for barnets fortsatte trivsel i skolen.

Vores arbejde med at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til barnets videre forløb i skolen, kan være meget forskelligt, da børnene har meget forskellige behov. Vi har børn i Nyskoven, som slet ikke har nogen ide om, hvad det vil sige at skulle i skole og andre der viser stor interesse for fx bogstaver og tal, og som også er bevidste om, at de snart skal i skole.

Nyskovens børn kommer fra hele Tønder kommune. Det er derfor forskelligt fra skoletilbud til skoletilbud, hvordan samarbejdet omkring overgangen foregår. Det at mange af Nyskovens børn får skoletilbud i en specialskole, har også betydning for overgangsforløbene, da specialskoler endnu ikke har samme form for brobygning eller rullende skolestart, som de almene skoler har.

Ens for alle skoletilbud er, at de deltager i både efterårets og forårets statusmøder. Ved efterårets statusmøde er det skolelederen der deltager, da det på dette møde skal aftales, om barnet kan rumme et tilbud i almenskolen, eller om det skal visiteres til en specialskole. Ved forårets statusmøde foregår den egentlige overlevering. Her er det som regel er de personer der skal modtage barnet i skolen, som deltager i mødet.

I februar eller marts ved vi som regel, hvor og hvornår barnet skal starte i skole. Hvordan vi forbereder barnet, er igen forskelligt fra skole til skole og fra barn til barn. Nogle børn har brug for en meget lang forberedelses tid, som kan indebære mange besøg til og fra skolen. Andre børn kan bedst rumme et hurtigt skift. Her vil besøgende være koncentreret i en kort periode op til skiftet.

Til det afsluttende statusmøde i foråret, udarbejder vi en meget omfattende og detaljeret beskrivelse af hvad barnet er optaget af, af barnets kompetencer, samt hvad der kan være årsagen til mistrivsel og dermed bringe barnet i en udsat position. Ligesådan beskriver vi den tilgang og det læringsmiljø vi etablerer, for at barnets deltagelsesmuligheder forbedres og det igen kommer i trivsel.

Ifølge Beck Larsen letter det overgangen til skolen, når de professionelle i dagtilbud og skole anvender de samme strategier ift. arbejdet med børnenes læring og udvikling. (Beck Larsen)

Arbejdet med at skabe en sammenhæng, der kan bidrage til at skabe trivsel, dannelse, læring og udvikling, foregår i tæt samarbejde med barnets forældre, samt med de tværprofessionelle samarbejdspartnere der arbejder med barnet.

Vi tilbyder forældrene, at følge barnet ved besøg på skolen inden opstarten, og vi tilbyder at være behjælpelige ift. at følge barnet ved selve skoleopstarten. Hvis forældrene ønsker det, laver vi aftaler med lærer/pædagogen fra skolen, om hvordan vi bedst kan støtte barnet, og samtidig forstyrre de andre børn i skolen mindst muligt. Når vi følger et barn ved besøg eller skolestart, har vi primært fokus på, at understøtte barnet i at danne et trygheds/tillidsforhold til selve skolen/klassen, og til de personer barnet fremadrettet skal være sammen med.

Sammenhængen i overgangen til skolen, er kun en af mange overgange et barns liv.

Vi betragter overgangen fra hjem til dagtilbud, overgang fra en kendt stue til en ny stue, eller

overgang fra en børnehave til en anden, som en overgang hvor opgaven er at skabe en sammenhæng, der kan bidrage til at barnet kan trives, udvikles, lære og dannes.

Som nævnt er Nyskovens børn visiteret til dagtilbuddet. Visitationen kan til tider ske, fordi barnet ikke trives i det almene tilbud det er startet i. Det er forskelligt hvordan forældre reagerer, når deres barn bliver visiteret til et specialtilbud. Nogle forældre vil gennemleve en sorg, mens andre forældre er afklarede, og er fra starten indstillet på at tilbuddet er til barnets bedste.

Når et barn starter i Nyskoven, har vi meget fokus på at opstarten foregår i et meget tæt samarbejde med barnets forældre.

Vi holder møde med forældrene inden barnet starter, hvor vi bl.a. aftaler barnets opstartsforløb, ift. hvordan og i hvilket tempo barnet bedst kan rumme en hverdag i Nyskoven. Opstarten bliver planlagt, med en kobling af forældrenes ønsker og vores erfaring. Vi har fra starten fokus på, at skabe et gensidig tillidsforhold til forældrene, da vi betragter opstartsforløbet som fundamentet for det fremtidige samarbejde.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

De erfaringer vi gør os i livet, hænger i høj grad sammen med de steder vi kommer fra. De forskellige steder i lokalsamfundet, vil være knyttet til nogle forskellige praksisser. Disse sociale praksisser kan dagtilbuddet være med til at give børnene adgang til. Det kan give børnene en chance for, at opleve et tættere tilhørsforhold til lokalsamfundet og være med til at udvide deres horisont. Børnene får også en chance for at opleve et tættere tilhørsforhold til lokalområdet, ved at besøge sådanne steder. Vi har en opgave i, at være med til at sikre et sammenhængende børneliv. Ved at give børnene kendskab til lokalsamfundet, kan vi bidrage til at børnene får en forståelse af, at ”jeg” er en del af en større sammenhæng. (Albrechtsen)

Børnene i Nyskoven har en begrænset adgang til forskellige typer af fællesskaber i lokalsamfundet. De børn der pt er visiteret til Nyskoven, bor ikke i nærmiljøet. Det begrænser i sig selv muligheden for at skabe en forståelse af, at ”jeg er en del af en større sammenhæng”.

Nyskoven er placeret i en lille landsby, med mange omkringliggende gårde, med tilhørende traktorer, vogne og andre maskiner. Mange af børnene viser stor interesse for, at se og høre om netop traktorer og andre maskiner. En af de måder som vi arbejder med at implementere et læringsmiljø, hvor vi inddrager det omkringliggende lokalsamfund, er fx ved at forfølge børnenes ønsker eller interesser. Vi benytter meget ofte lokalområdet til at gå eller cykle i, hvor vi på turene kommer forbi de omkringliggende gårde. På den måde kan vi indfri børnenes ønske om at se traktorer m.m, og samtidig bidrage til at skabe en forståelse for, hvor disse traktorer eller maskiner kommer fra. Børnene følger også aktivt med, i det markarbejde der sker, på de marker de kan se fra børnehaven.

I lokalsamfundet har vi op til flere større virksomheder som sælger/reparerer biler eller maskiner. Disse steder er som regel åben for aftalte besøg. Vi forsøger af denne vej, at imødekomme børnenes store interesse for landbrugsmaskiner m.m.

Et andet læringsmiljø, hvor lokalmiljøet bliver inddraget, er når vi op til jul går om til kirken. Her møder vi hvert år kirketjeneren der får klokkerne til at ringe, organisten der spiller på orgelet, og præsten som den dag er i præstekjole. Ligesådan har vi en fast tradition med at fælde et juletræ og finde julemanden, på en af de omkringliggende gårde der bl.a. sælger juletræer.

Vi arbejder med at etablere læringsrum, der kan bidrage til, at børnene skaber værdifulde erfaringer ift. kultur, natur og andre børnefællesskaber. Her byder lokalsamfundet på mange forskellige tilbud. Vi anvender områdets naturelementer, til at etablere forskellige læringsrum. Vi går ture, hvor vi prøver at give børnene en viden om naturen. Vi kigger på hvad der lever og vokser i skoven, på stranden og i vandet. Vi samler bær og frugter, som vi efterfølgende anvender til at lave saft eller marmelade af. Vi samler kogler eller muslingeskaller, som vi bruger til at lave dekorationer eller billeder af. Børnene har sammen med en naturvejleder, været med ude i vandkanten og har set hvor krabber og andre dyr lever. Disse læringsrum har bidraget til, at børnene har opnået en forståelse af, hvor de ting vi spiser, bruger til kreative aktiviteter, eller som de ser på billeder, kommer fra.

Vi gør af og til brug af muligheden for at kunne besøge Skærbæk Fritidscenter, hvor vi prøver de forskellige legetilbud de har. Vi besøger ofte biblioteket i Skærbæk og legeteket i Toftlund, hvor børnene er med til at vælge bøger, spil eller andet de oplever som spændende.

Vi gør brug af muligheden for at besøge Områdets øvrige dagtilbud. Vi har en fast aftale med Døstrup Børnecenter, som er åben for besøg, når vi oplever Nyskovens børn har brug for nye oplevelser og/eller for at kunne deltage i andre børnefællesskaber.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Som beskrevet i Nyskovens pædagogiske grundlag, er det fysiske, det psykiske og det æstetiske, set fra vores perspektiv, en integreret del i det pædagogiske arbejde med at etablere pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilpasser løbende den fysiske indretning, til de behov børnene har.

Vi bestræber os på, at indretningen er overskuelig og inspirerende, samt at der er mulighed for, at legen eksempelvis kan skærmes og/eller understøttes af tilgængelige voksne. Vi har indrettet mindre legezoner i grupperummene og på legepladsen, hvor de remedier børnene skal bruge er tilgængelige.

Vi har en genkendelig og rutinepræget hverdag, som er tydelig for barnet. Samtidig er vi opmærksomme på, at gribe de spontane input der opstår i hverdagen, i den udstrækning børnene kan rumme det. Hverdagen veksler mellem børne- og pædagoginitieret leg og aktiviteter og daglige rutiner.

Vi arbejder med positioneringer inspireret af Iversholt, (bilag A) som taler om at børn dagen igennem skal opleve og møde nærværende og tilgængelige voksne.

Vi tilstræber, at de pædagoginitierede aktiviteter har afsæt i barneperspektivet, hvor vi lytter til og observerer, hvad barnet er optaget af og hvilken mulighed det har for deltagelse.

For at undersøge om vores perspektiv er i overensstemmelse med det børnene oplever, har vi valgt at inddrage eksempler på børnenes perspektiver på børnemiljøet. Eksemplerne vil have baggrund i samtaler eller/og tegn fra børnene.

Eksempler:

F. bevæger sig selvstændigt rundt i dele af huset og henter selv det legetøj, som han gerne vil lege med. Selv om F har et begrænset talesprog, kan han med nonverbal kommunikation gøre sig forståelig, hvis han fx gerne vil have hjælp til noget, eller hvis han ønsker, at en voksen skal deltage i legen. F ser ud til at trives i sin hverdag. Han er glad og positiv. F har et tydeligt kropssprog og kan på den måde, nemt gøre opmærksom på, hvis han fx får øje på noget på legepladsen, mens vi holder samling. Det giver pædagogen mulighed for at følge barnets perspektiv og dreje samtalen ind på det som F. er optaget af.

F's hverdag er præget af genkendelighed og visuel struktur i form af dagstavle. Det har betydet, at han kan navigere i den daglige rutine, fordi han ved hvad der skal ske. Samtidig viser strukturen, hvis der ændres i dagsrytmen, eller hvis der skal ske noget ud over det sædvanlige. Strukturen har medvirket til, at F har væsentlig færre frustrationsudbrud og hans udsathed er blevet mindre.

A udviser tydelig forståelse når der guides via Pecs mærker. Han viser tydelig begejstring, når han fx kan vise os hvad det er han har lyst til. Glæden/ begejstringen når vi forstår at han gerne vil synge med instrumenter, eller dreje på evigheds karrusel. Glæden når det andet barn fanger hans signal og er med på en løbe leg på stuen. Frustrationen når vi ikke er gode nok til at aflæse eller når vi opstiller aktiviteter, som vi troede ville have interesse, men ikke matcher det A har lyst til.

L viser tydeligvis glæde og begejstring når hun bliver imødekommet i det hun ønsker. Dette kan både være at læse i bog, lege i køkken, lave opgaver osv. Hun udviser ligesådan frustration og modvilje, når hun præsenteres for noget, som hun ikke lige i nuet har lyst til. L har meget brug for betænkningstid. Dette ændrer ofte frustration til glæde, høj latter og motivation.

Al viser glæde når hun kan få lov til at deltage i en aktivitet, ved at sidde lidt på afstand og bidrage med hvin og glæde.

Al viser også glæde når hun via billeder, får mulighed for at for at udtrykke valg af legetøj/sang med billeder/fotos. Det er den form for kommunikation Al anvender under synsøvelser og samling.

N bliver mindre frustreret og viser glæde når vi anerkender hans ønske/ide og når vi sammen med ham laver en struktur for hvornår og hvordan vi kan imødekomme hans ide

V's dag i Nyskoven er nøje tilrettelagt i forhold til gøremål og aktivitet. V har dagstavle hvorpå alle aktiviteter er afbilledet med boardmaker billeder og hvor der står hvilke personer hun skal være sammen med den pågældende dag. Pædagogen går tavlen igennem med V om morgenen, da V har meget brug for forudsigelighed. Da V er forsinket i den sproglige udvikling, sætter pædagogen ord på alle skift og gøremål igennem dagen.

Når V kender dagsordenen kan vi se, at V har overskud til at fordyber sig i indlærings opgaver, aktiviteter, hjælpe med daglige gøremål og lege.

V er meget optaget af køkken og dukke leg. Indretningen af køkkenområdet indbyder til leg og er et lille afgrænset område. V skal som oftest have hjælp til at spørge et andet barn ind i legefællesskabet. Når legen skal startes op kan det være nødvendigt som pædagog at deltage i legen, indtil legen er etableret. Når legen er god kan pædagogen positionere sig perifert og være observerende og deltage hvis det skulle blive nødvendigt.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Nyskoven etablerer vi læringsmiljøer, hvor der er fokus på børnenes udvikling. Børnene bliver sammensat på tværs af køn, alder og socialbaggrund, primært med fokus på barnets mulighed for trivsel, dannelse, udvikling og læring.

Læringsmiljøerne skaber mulighed for, at det enkelte barn kan fordybe sig, eksperimenterer og udfordre sig selv. Samtidig er de forskellige processer implicit den nødvendige tryghed og genkendelighed, der er medvirkende til at barnet tør udfordre sig selv, og prøve nyt.

Jf. fpg. ”dannelse og børneperspektiv”, etablerer vi læringsmiljøer, hvor barnets kreative ideer og initiativer modtages, anerkendes og anvendes i det sociale fællesskab. Det betyder fx, at når et barn

ankommer til børnehaven og er optaget af et eller andet, forsøger vi, i samspil med barnet, at gribe ideen og arbejde videre med den.

Jf. fpg. "læring", motiverer vi børnene til at deltage i pædagoginitierede aktiviteter, ved at differentiere, så alle børn opnår mulighed for at deltage, bidrage og udvikle sig. Det ses fx ved samling, hvor alle har mulighed for at vælge en sang. Nogen vælger sang via et foto, andre ved hjælp af en konkret genstand, og der er børn, der selv kan finde den sang de vil synge i sangbogen.

Jf. fpg. "læring" etablerer vi læringsmiljøer, hvor vi understøtter og udfordrer børnenes selvforståelse og handlemønstre i leg og aktiviteter. Fx ved at iværksætte et sproglegsforløb, som har fokus på pragmatisk sprogtræning og børnefællesskaber. Til tider vælger vi at fordybe os i et enkelt emne. Det kan fx være et forløb, hvor børnene skal forholde sig til egne følelser, da vi ofte oplever, at børnene har brug for hjælp til at kunne regulere egne følelser og til at kunne sige til og fra i forskellige relationer og fællesskaber. Et sådant forløb foregår ved, at vi i samspil med barnet, kigger på billeder af ansigter der udtrykker forskellige følelser. Vi fordyber os i hvad de forskellige følelser betyder, og vi guider barnet til selv at kunne italesætte både egne og andres følelser. Vi understøtter forløbet med plancher der viser fotos af børnene selv, samt andre i forskellige følelsesmæssige situationer. Plancherne hænger på stuerne i Nyskoven og er tilgængelige når barnet har behov for at snakke om følelser. Barnet kan ved at deltage i et sådant forløb, opnå en forståelse af egne og andres følelser, og samtidig få nye redskaber til at kunne håndtere og takle konfliktsituationer.

Ift. rutinesituationerne bestræber vi os på at etablere læringsmiljøer, der er udviklende og samtidig overskuelige, med aktiviteter/opgaver der kan inspirere barnet til at være aktivdeltagende.(fpg "læring") Da rutinesituationerne er præget af forudsigelighed og gentagelser, er de meget anvendelige når Nyskovens børn skal lære nyt. Nogle rutinesituationer er baseret på det enkelte barns læring, som fx af- og påklædning. Der hvor det er muligt, etablerer vi læringsmiljøer, hvor læringen forgår via et samspil mellem børnene. Fx ved borddækning, kan det virke inspirerende og motiverende at børnene i samspil kan hjælpe hinanden med at huske, hvem der skal have hvilke dækkeservietter, kopper og speciel bestik.

Jf. fpg. "børnefællesskaber" er deltagelse i praksisfællesskaber, en forudsætning for børns læring og identitetsdannelse. For at kunne deltage i et fællesskab, kræver det at barnet kan tage initiativ og gøre sig interessant for andre. Vi prøver bedst muligt at følge børnenes ideer, eller det de er optaget af. Vi gør meget ud af at fremhæve børnenes kompetencer, for på den måde at gøre dem attraktive overfor andre. Vi er meget opmærksomme på at støtte børnenes initiativ til samspil. Når et barn viser tegn på/opfordrer til samvær med andre børn eller voksne, forsøger vi så vidt muligt at understøtte initiativet.

Jf. fpg "leg" er legen grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling. Vores læringsmiljøer understøtter børnenes muligheder for, at kunne indgå i samspil og legefællesskaber med andre børn. Vi udøver vejledt deltagelse til barnet, og er nærværende og tilgængelige i børnenes leg. Vi er opmærksomme på ord eller tegn der udtrykker et ønske om at kunne lege med et andet barn, eller kunne lege en bestemt leg (fpg "læringsmiljø").

For at børnene skal turde gå deres egne veje, skal de kunne sige til og fra. Ved at vi agerer som nærværende voksne, kan vi støtte de børn der har svært ved at udtrykke sig, eller på anden måde har en udfordring i at forfølge det de gerne vil. Det samme gør sig gældende, når børnene skal sige fra over for noget. Vi er opmærksomme på at støtte børnene i at lære at sige "nej" på en hensigtsmæssig måde. Fx iværksætter vi små læringsforløb, hvor vi arbejder med begreberne ja og nej tak, så børnene kan øve sig i at vælge og på den måde udvikle en mere hensigtsmæssig kommunikation i fællesskabet.

Vi etablerer læringsmiljøer, hvor børnenes samspil omkring en aktivitet, opleves som et fælles tredje. De samme læringsmiljøer bidrager med nye perspektiver og udvider børnenes horisont. Fx når vi bager sammen med en gruppe børn, er der i forløbet inddraget læring om turtagning, rollefordeling og tilegnelsen af sprog. I selve bageprocessen kan børnene fx deltage ved at hjælpe med at tælle og hælde ingredienserne i skålen. For at understøtte børnenes selvstændighed og samarbejde, kan pædagogen i samspil med børnene fx udarbejde en bog der visualiserer og synliggør forløbet. (fpg "læring").

Et andet eksempel er på læringsmiljøer, hvor børnene er i samspil om en aktivitet, er dialogisk læsning og sproglege, hvor børnene har stor glæde af gentagelserne i processerne.

Jf. fpg. "læring" etablerer vi læringsmiljøer, som har til formål at motivere børnenes nysgerrighed og lyst til at undersøge nyt. Vi sørger for at der er tid til at fordybe sig, samt at der er mulighed for, at barnet kan være aktiv handlende i processen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Jf. fpg. ”børnefællesskaber betragter vi børns deltagelse i Børnefællesskaber, som et afgørende fundament for at barnet kan opnå trivsel udvikling og dannelse.

I Nyskoven understøtter vi de eksisterende børnefællesskaber og relationer, samt støtter/guider børnene i at danne nye relationer og i at kunne indgå i flere forskellige børnefællesskaber.

Vi støtter relationerne og børnefællesskaberne på stuen, ved at vi fx ved den daglige samling, taler om og ser fotos af hvem af børnene der er kommet og hvem der ikke er. Vi taler om hvad hvert barn skal den pågældende dag. Det gælder også de børn der er fraværende.

Vi justerer løbende indretningen på stuerne, når vi tilrettelægger læringsmiljøet og rammer for legen. Dette for at understøtte børnenes behov og det de er optaget af, samt for at give børnene mulighed

for at kunne fordybe sig i deres interesse. Fx bliver der lavet dukkekrog, eller bilbane, når det er der interessen ligger.

Vi inddrager IPad og børnebøger for at understøtte forskellige samtaleemner. Fx kan samtalen handle om en kat. Samtalen kobler vi med, at vi fx synger om Postmand Pers kat. Vi snakker om hinandens katte og vi ser fotos på IPaden.

Børnene i Nyskoven har ofte svært ved, at indgå i legefællesskaber. Vi er derfor meget opmærksomme på at understøtte børnenes deltagelse i fællesskabet, ved at veksle mellem at gå foran, og gå ved siden af børnene (fpl ”dannelse og se/medbestemmelser”). Vi iagttager børnene i de mere frie lege og vi er opmærksomme på, at være tilgængelige, for herved at kunne hjælpe/lære børnene at forhandle og indgå kompromisser og løse konflikter i legen (jf.fpg.”Leg”). Vi oplever at pædagoginitierede aktiviteter, som foregår på tværs af stuerne, fx kan bidrage til, at børnene danner nye relationer. For at opnå at børnene har overskud til at kunne indgå i nye relationer, er det nødvendigt med tydelige og overskuelige rammer.

Mange af Nyskovens børn har udfordringer i at føle empati, og forstå andres reaktioner. Børnene har ofte ingen eller meget lidt forståelse for andres følelser/behov og har derfor også svært ved, at kunne indgå i et ligeværdigt samspil med andre børn. Derfor har det en afgørende betydning, at vi formår at inddrage læring om samspilsregler, samt give børnene en forståelse af egne og andres reaktioner, i alle former for pædagogisk praksis(fpg”læringsmiljøer).

Jf. fpg ”leg” udøver vi vejledt deltagelse i legen, hvor vi hjælper børnene til at tage initiativer til leg. Vi er opmærksomme på, at vores læringsmiljø understøtter børnenes lyst til og mulighed for at kunne fordybe sig, samt at udforske og foretage sig eksperimenter. Vi støtter og guider i legen og kommer med konstruktive legeudspil, der kan bidrage til at fastholde legen. Vi er meget optagede af at tage barnets perspektiv og er observerende ift. hvilke ønsker de udtrykker verbalt eller gennem kropssproget.

Jf. fpg ” dannelse og børneperspektiv” har legen stor betydning for et barns sociale læring. Det kendetegnende ved legen er, at den bliver til undervejs, hvilket kræver at børnene undervejs kan afstemme sig med hinanden. Legen øger i høj grad børnenes mulighed for at øve sig i samspilsregler.

Vi understøtter børnene i at kunne agere i samspil, ved fx at afholde sproglegsføreløb, (fpg ”læring”) hvor vi arbejder med følelser, samspil, turtagning, at følges ad og lykkes i leg. De sociale samspilsregler og redskaber vi arbejder med i et sådan forløb, implementere vi samtidig i de praksisfællesskaber børnene indgår i.

Vi er opmærksomme på, om børnene danner gode erfaringer i samspillet med andre. Når vi oplever, at et barn har udfordringer i at indgå i samspil, hjælper og guider vi barnet, samt skaber rammerne for samspillet med andre børn, på en måde der kan bidrage til, at det enkelte barn kan opnå en følelse af at høre til.

Fx kan et barn og en pædagog bygge en hule, som barnet efterfølgende bliver guidet i at invitere gæster ind i. Ydermere kan pædagogen komme med ideer, der kan være.

med til at holde legen i gang, eller blot yde vejledt støtte, så børnenes egne initiativer kommer i spil.

Jf. fpg "børnefællesskaber" opfatter vi forskellighed som en resurse, og er derfor meget opmærksomme på, at medinddrage børnenes forskellige inputs og ideer, samt på deres forskellige muligheder for at deltage. På den måde opnår vi i højere grad muligheden for, at børnene hver især føler sig som en værdifuld del af fællesskabet.

I hverdagen er vi meget opmærksomme på, at fremhæve og italesætte børnenes styrker. Vi møder børnene med positive forventninger, da vi oplever, at det fremmer deres gå på mod og det gør dem interessante overfor andre.

I Nyskoven har børnefællesskaberne ofte kun et antal af 2-3 børn. Børnene er meget forskellige, og vi betragter derfor ofte selve legen som et fælles tredje, hvor essensen handler om at skabe relationer børnene imellem. Hvis barnet har en ide, følger den voksne ofte ideen sammen med barnet.

Vi skaber rammer for, at læringsmiljøernes sociale fællesskaber tilgodeser barnets perspektiv og dermed også hvilke muligheder barnet har for deltagelse. Ved de pædagoginitierede aktiviteter, har vi altid gjort os didaktiske overvejelser om, hvordan vi bedst muligt understøtter det enkelte barns deltagelse i fællesskabet.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets kommunikation og sprog tilegnes og udvikles bedst i nære relationer med deres forældre, det pædagogiske personale og børnene imellem. Jf. fpg ”børnefællesskaber” og ”leg,” prioriterer vi de relationer der opstår mellem børnene højt.

I Nyskoven har de fleste børn svært ved at udtrykke sig verbalt og har derfor behov for at vi understøtter det verbale sprog med andre kommunikationsformer/redskaber. De fleste af børnene er gode til at anvende kropssproget.

Vi oplever at alle børnene udvikler en form for sprog i den periode de er i Nyskoven, men fælles for alle er, at de har brug for en særlig indsats og fokus på sproget i dagligdagen.

Sproget er på en eller anden måde, inddraget i alt pædagogisk praksis. For at kunne understøtte barnet på bedste måde, er de sproglige tiltag omkring det enkelte barn, altid udarbejdet med baggrund i vores erfaringer om barnets forudsætninger for at lære. Samtidig er det væsentligt, at

finde en kommunikationsform som barnet kan forstå og anvende.

En gang ugentligt er der en tale-hørekonsulent i Nyskoven. Hun arbejder med alle børnene, enten via sprog træning eller via sparring med det pædagogiske personale.

I Nyskoven understøtter vi børnenes kommunikative udvikling med mange forskellige kommunikationsformer.

Vi bruger boardmaker/PECS, konkrete, samt fotos, som redskaber til kommunikation og sprogudvikling. De fleste børn i Nyskoven gør brug af en dagstavle og/eller flip flapper til at synliggøre dagens eller en aktivitets forløb. Ved brug af dagstavle er det også muligt at synliggøre når der sker en ændring i dagens forløb.

Derudover har vi ekstra fokus på at understøtte børnene i at kunne give udtryk for deres følelser og behov. Fx bruger vi et boardmaker mærke, som indikerer "færdig" til at understøtte barnet i at kunne udtrykke, at det er færdig med fx at spise.

Til de børn, hvor sproget er meget begrænset, eller hvor det vurderes at de vil have vedvarende begrænset verbalt sprog, lærer vi børnene at understøtte deres sprog med tegn til tale. Tegn til tale er implicit mange forskellige håndtegn, der kan give omverden et hint om, hvad det er barnet gerne

vil fortælle. Fx en sætning som " jeg har været ude og lege med min kat" vil barnet kunne fortælle ved at anvende tegn for "lege" og "kat".

Vi læser ofte historier og synger sange sammen med børnene. Bøger, skriveredskaber, papir m.m ligger tilgængelige for børnene. Ved at børnene har fri adgang til disse redskaber, vil de blive introduceret til bøgernes univers, samt kan muligheden for at skabe børnenes nysgerrighed for skriftsproget blive etableret.

Vi har fotos/billeder hængende i børnehøjde, der kan give anledning til samtale. I de fleste børnefællesskaber er sproget omdrejningspunktet. Vi øver sproget gennem hverdagens mange begivenheder. Vi indgår ofte i/rammesætter børnenes lege, for bl.a. at understøtte kommunikationen børnene imellem. Herunder også at gøre dem opmærksom på det nonverbale sprog, samt i at kunne udtrykke de tanker og ideer de måtte have.

I de friere lege er vi opmærksomme på interaktionen mellem børnene. Vi er opmærksomme på at agere som rollemodeller, være tilgængelige og igangsættere for legen og vi hjælper børnene med at

sætte ord på handling. Fx kan vi, med baggrund i observationer om, at et barn ønsker at indgå i et legefællesskab med et andet barn, sige ” jeg kan se du kigger på det Ole leger med, måske du kan prøve at spørge om du må være med”.

For at fremme den sproglige interaktion mellem børn/børn og børn/voksne, iværksætter vi pædagoginitierede forløb, som ”sprogleg”, ”dialogisk læsning”, ”samling”, samt forløb, hvor vi arbejder med bogstaver, tal, rim og remser (fpg ”læring”).

Vi etablerer læringsmiljøer i de daglige rutiner. Fx i garderobe situationen, hvor barnet har en til en kontakt med en voksen og hvor der ud over at støtte barnet i at blive selvhjulpne også er fokus på samtale, udtale og ordforråd.

Vi involverer forældrene i barnets sproglige udvikling på flere måder. Vi har hvert halve år statusmøder, hvor vi har en dialog med baggrund i de forskellige udviklingsområder fra kompetencehjulet, samt hvilke tiltag vi enten hver for sig eller i fællesskab skal arbejde med. Både vi og tale-høre konsulenten er meget opmærksom på at inddrage forældrene i arbejdet omkring den sproglige udvikling, enten gennem samtale, eller ved at finde materiale som forældrene kan arbejde med.

Vi har daglig kommunikation med alle forældre, gennem en dagbog med meddelelser til hinanden om, hvad barnet har oplevet i børnehaven, eller derhjemme. Vi anvender de mange fotos som vi tager i løbet af dagen, til at lave en skildring af barnets oplevelser, på en måde hvor barnet kan ”fortælle” samtidig med, at forældrene kan forstå barnets historie.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Kroppen er et sammensat sansesystem, som udgør fundamentet hos det enkelte menneske. Sansesystemet opbygges af erfaringer, viden, kommunikation samt følelsesmæssige, sociale og relative processer.

Grundlaget for børns fysiske og psykiske trivsel, dannes når de opnår en balance mellem at give kroppen ro, og lade den være i bevægelse.

Barnet opnår fysisk og psykisk trivsel gennem bevægelsesglæde, leg, kreativitet og fysisk udfoldelse. Barnet skal støttes i at mærke, bruge og lære sin krop at kende gennem eksperimenterende og sansemæssige udfoldelser.

Barnets sanseudvikling, er adgangen til at forstå og begribe verden. Derfor er det afgørende, at barnet får mulighed for at øve sig i at kunne mærke/sanse sin krop, samtidig med, at de voksne der er omkring barnet, hjælper og guider ved fx at sætte ord på det der sker i kroppen.

Børnene i Nyskoven er vidt forskellige ift. spændingsbehov og motoriske udvikling, hvilket læringsmiljøerne bærer tydeligt præg af. Nogen børn har brug for mange stimuli og et højt aktivitets niveau, mens andre er mere forsigtige og usikre.

Forskningen siger, at børn opnår den mest optimale udvikling både motorisk og mentalt, ved at de hele tiden bryder deres grænser og tør at tage chancer. Børnene skal selv finde ud af "hvad jeg kan", og selv mærke på egen krop hvor deres grænse er, så det ikke hele tiden er de voksne, der fortæller hvornår de skal stoppe. Det er vigtigt at børnene selv drager sådanne erfaringer, da det kan bidrage til, at de er langt bedre rustet, når de på et tidspunkt skal færdes i et miljø, hvor der ikke hele tiden er en voksen i nærheden, til at råde og vejlede dem. Fx når børnene skal lære at færdes i trafikken, er det en fordel, at de selv har leget med stor fart og at de er vant til at orientere sig ift. andre der bevæger sig i fart omkring dem.

Vi har, med afsæt i ovenstående forskning, været i en dialog om, vigtigheden af at give plads til risikofyldt leg. Vores grænser for hvad der er farlig og ok lege, er ret varieret. Med afsæt i den nævnte forskning, er vi dog enige om, at børnene skal have muligheden for at udfordre sig selv. Da udfordringerne vil være forskellige fra barn til barn, er det ikke muligt at have generelle regler. **Derfor har vi aftalt, at vi hver især byder ind til dialog, når vi oplever tvivl eller uro ift. de grænser vi selv eller andre sætter.**

I Nyskoven bliver der etableret læringsmiljøer, hvor der er fokus på de motoriske grundsanser, samt på lugte, smage, se og høre sansen. Disse læringsmiljøer kan bidrage til mange forskellige kropslige erfaringer og muligheder, både ude og indendørs.

Jf fpg "læringsmiljø" har vi indrettet stuerne og legepladsen, så børnene har mulighed for at udfolde sig motorisk, med finmotoriske aktiviteter, så som tegne, skrive, lege med perler, samt med grov motoriske aktiviteter, så som hulebyggeri, klatring, gyngende, løbe trille m.m. I Nyskovens nærmiljø har vi skoven, som flittigt bliver brugt til motoriske og kognitive udfoldelser.

Børnene deltager fx i et sanseforløb i skoven, som er tilrettelagt af Nyskovens fysioterapeut og en pædagog. Jf fpg "læringsmiljø" er fysioterapeutens træningsforløb, altid udarbejdet med afsæt i det enkeltes barn behov. Når fysioterapeuten er involveret i at udarbejde et træningsforløb til hele børnegruppen, er forløbet udarbejdet med afsæt i at alle børn kan deltage på hver deres måde og at de alle kan få noget ud af at deltage i forløbet.

Et fysioterapeutisk perspektiv på sanseforløb i skoven

Gode motoriske færdigheder har stor betydning for børns trivsel og sundhed. Med motorisk læring, motorisk kontrol samt postural kontrol, kan børnene opnå de vigtige færdigheder og kan deltage aktivt de daglige aktiviteter (Østergaard 2008). Ved forløbet "Motorik i skoven" sættes alle sanserne i spil, og dermed også subsystemerne der udvikler den posturale kontrol (Bruun 2017)

For at stimulere det taktile, proprioceptive og vestibulære system har vi lavet stationen: "Løb på bakken" med grundmotoriske bevægelser som at kravle, snurre, hoppe, gå baglæns, svinge med armene, trille og løbe på bakken. Samtidig med at de tre nævnte sansesystemer bliver stimuleret og trænet, bliver der også sat krav til børnenes kognitive funktion ved spejlning og feedback/feed forward (Hammer & Højsgaard 2012)

Med stationen: "Balancebanen", hvor børnene balancere på træstammer, kravler over og under borde og vipper på bræt giver ligeledes sansemotorisk træning, men også sætter krav til børnenes muskelstatus, særligt styrken og udholdenheden (Østergaard 2008)

Stationen "Kast og grib med vandballon" sætter krav til børnenes øje-hånd koordination når de kastes mod mål, og styrker de motoriske processer i central nervesystemet. Her trænes også den motoriske kontrol når de skal gribe den bløde vandballon uden at den går i stykker (Østergaard 2008)

Børnenes smags- lugte- og høre sans bliver stimuleret ved sansestationen. Her skal børnene smage på de forskellige bær, dufte til forskellige urter og blomster, eller høre lyden af rindende vand eller koglerne der knaser mellem hænderne. Alt imens børnene bruger synet til at se de forskellige former og farver.

Og med sansebanen bliver den taktile sans stimuleret, hvor børnene mærker forskellige underlag med fødderne ved at gå på sten, sand, kogler og i vand. Imens de går på de forskellige underlag, anvender børnene feedback til at justere vægfordelingen på de forskellige underlag så deres grænseværdi for sansestimuli overholdes (Stegger 2017).

Jf. fpg "læring" tilrettelægger vi pædagoginitierede forløb, hvor vi har fokus på at motivere børnene til at udforske og eksperimentere med at bruge deres krop og sanser på forskellige måder. Vi gør brug af legepladsens faciliteter, fx ved at cykle, klatre, trille og gyng. Vi laver rytmik, forhindringsbaner og sanglege med fagter. Derudover forsøger vi at følge børnene, i de lege og undersøgelser de selv foreslår og/eller igangsætter.

Vi er opmærksomme på, at læringsmiljøerne giver plads til, at børnene kan danne kropslige erfaringer i det sociale samspil. Fx ved at børnene bliver optaget af hinandens kunnen, og spørger en voksen " Hvorfor kan han klatre op i tårnet", hvorpå vi kan svare, " fordi han har øvet sig rigtig mange gange". Efterfølgende kan det ske, at barnet forsøger at udfordre sin egen formåen.

Vi oplever også, at børnene i deres leg og samspil inspirerer hinanden, til at turde afprøve sig selv. Fx når en i børnefællesskabet er klatret op på legehusestags, ser vi efterfølgende, at flere af de andre børn prøver på at gøre det samme.

Vi tilrettelægger eksperimenterende aktiviteter, hvor formålet er at udforske, eksperimentere og fordybe sig. Det kan fx handle om at undersøge kryb og kravl med mikroskop, lave små terrarier/insekthoteller, eksperimentere med vand og kartoffelmel, synke/flyde eksperimenter, lave sin egen lava lampe m.m.

Vi er opmærksomme på at fange de spontane øjeblikke, ved fx at stoppe op, når vi går forbi en død mus/fugl, eller når der flyver en humlebi forbi, hvor vi følger barnets undren og lyst til undersøgelse. Vi giver børnene tid til legende undersøgelser og de får mulighed for at eksperimentere med fx vand/sand, sne/is m.m.

Jf. fpg "læring" etablerer vi læringsmiljøer, med henblik på at øge børnenes selvhjulpethed. Fx i garderoben, ved toiletbesøg, håndvask og i spisesituationen, hvor vi stiller individuelle krav til børnene, alt afhængig af deres motoriske formåen og kognitive forståelse.

Jf. fpg. "dannelse og børneperspektiv" er det ikke alle Nyskovens børn, der selv formår at skabe den ro de har brug for i løbet af dagen. Det er derfor vores ansvar at aflæse og handle, når vi kan se, et barn har brug for pause. Vi har etableret "stille kroge" op til flere steder på stuerne, som kan bruges til formålet.

Vi er opmærksomme på, at vi har en opgave i at agere som gode rollemodeller. Fx forsøger vi at motivere, inspirere, igangsætte og vise glæde, ved både bevægelse og kropslig udfoldelse. Ligesådan er vi beviste om, hvilken kost vi medbringer i vores madpakke, eller når vi laver mad til specielle lejligheder i Nyskoven. I samråd med forældrene, bager vi indimellem boller eller kage, som børnene også spiser. Ligeledes har børnene ofte kage med til fødselsdag, eller når de fx har hjulpet mor med at bage derhjemme. Alt i alt prøver vi at finde en balance i at synliggøre fornuften i at spise meget sundt og lidt usundt.

Vi vil min 1 gang årlig have kostpolitikken på som et punkt til dialog, på et personalemøde, hvorefter kostpolitikken skal på som punkt på et forældrerådsmøde

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Naturoplevelser og udeliv giver plads til sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet.

Jf. fpg ” inddragelse af lokalsamfundet”, etablerer vi læringsmiljøer, hvor der er fokus på at give børnene alsidige oplevelser med natur, udeliv og science. I naturen har børnene mulighed for at koble af og bare være til stede. Eller de kan fordybe sig, eksperimentere og undersøge, samtidig med at de leger. Sanseindtrykkene er stærke og varierende.

Vi understøtter børnene i at være opmærksomme på det der sker rundt om i naturen. Fx lytter vi til vindens sus, eller fuglene der synger. Vi dufter til planter og blomster og vi kan

sammen rynke på næsen når vi kan lugte, at der spredes gylle på marken, eller når vi støder på rådnet affald.

Når vi færdes i naturen sammen med børnene, er vi nysgerrige på det der fanger deres interesse og giver tid til, at vi sammen kan undersøge og snakke om det de er optaget af. Fx stopper vi op, når der kravler en snegl på vejen, når vi møder den travle myre, eller når vi ser de smukke efterårsblade der er faldet ned fra træerne. Vi hopper i vandpytter, og bruger rigtigt meget tid på at lege, plaske og blive våde. Vi undersøger kryb og kravl i tæt krat, under sten eller træstubbe, med en lup og mikroskop, hvorefter vi laver terrarier og insekthoteller. Vi finder fuglereder, fjer og æg der er klækkede, som kan inspirere til snakke med børnene om fx hvordan fugleungerne får mad og hvad de spiser m.m.

Vi vægter legen i naturen højt, hvor børnenes fantasi kan få frit spil. På Nyskovens legeplads er der mulighed for at bygge huler i træerne, eller i cementrøret. Bakken på legepladsen eller i skoven, kan give ideer til at løbe og trille, samt til at lege fantasilege, så som sørøverskib eller udkigstårn. Både skoven og legepladsen giver mulighed for at lege gemmeleg, klatre i træer eller lege fantasilege med fx pistoler og svær.

Jf. "krop, sanser og bevægelse" er vi meget beviste om, at et barns motoriske udvikling i høj grad er koblet med og påvirker den kognitive udvikling. Derfor sørger vi for, indimellem at udfordre børnene i at færdes i ujævnt terræn eller på steder, hvor en god balance er nødvendig. Nyskovens fysioterapeut er også inde omkring med sparring eller forslag til lege, der kan styrke et barns almene udvikling.

Vi er udenfor hver dag, året rundt og i al slags vejr. Vi følger årstidernes gang, ved at vi fx ved samling snakker om, hvilket tøj vi skal have på, i forhold til hvordan vejret er udenfor. Vi synger årstidens sange og vi planlægger pædagoginitierede aktiviteter, der inddrager årets gang i naturen. Fx laver vi frostbilleder, kælker og går på frosne vandpytter, når det fryser og sner. Vi sår frø til grønsager eller planter i højbedene på legepladsen om foråret, og vi høster/plukker det igen om sommeren eller efteråret. Vi kigger på, og undersøger årstidens insekter, fugle og dyr. Vi har fodrebræt til fuglene og som fællesaktivitet, laver vi fuglemad af fedt og pinjekogler, som vi efterfølgende hænger rundt omkring på legepladsen. Vi plukker bær og samler nedfaldne frugter og børnene hjælper efterfølgende med at lave saft og marmelade. Vi anvender naturmateriale til kreative udfoldelser, til fx at lave billeder, figurer eller andet som børnene har lyst til at lave.

Jf. fpg "børnefællesskaber" vægter vi børns deltagelse i børnefællesskaber højt. Nyskovens pædagoginitierede naturprojekter er ofte fællesprojekter, som er planlagt på en måde, hvor alle børnene kan deltage. Fx laver vi sanse- og motoriske forløb (kultur, æstetik og fællesskab).

Vi benytter os hvert år af Tønder kommunes tilbud, om at få en naturvejleder til at komme i skoven eller til stranden. Naturvejlederen udarbejder med sparring fra os, et forløb som er tilpasset Nyskovens børn. Vi planlægger med korte forløb og med mulighed for at kunne trække sig, når barnet mister interessen eller ikke kan rumme mere. Ved strandforløb kan børnene fx se krabber eller sandorme. De får mulighed for at prøve at røre ved dem og de har mulighed for at stille nysgerrige spørgsmål. Ved skovforløb har vejlederen udstoppede dyr med, som han fortæller om og som børnene må prøve at holde og røre ved.

Den skov vi oftest færdes i ligger bag ved Nyskovens legeplads. I skoven er der en sø, hvor det er muligt at fange forskellige vanddyr med fiskenet. Vi putter vanddyrene i et glas og prøver så efterfølgende at finde navnene på dem. Når vi finder haletudser, kan vi følge deres udvikling fra haletudse til frø.

Vi deltager hvert anden år i Tønder kommunes skraldiade projekt. Det er en god tradition, som alle børnene på hver deres måde får glæde af at deltage i. (se uddybende beskrivelse i afs. "kultur, æstetik og fællesskab).

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Jf. fpg ”læringsmiljøer” er vores tilgang til kreativitet og æstetik, inspireret af Vicki June Sieling, som betragter kreativitet som en kraft, alle har potentiale til at udfolde. Sieling ser æstetik som sanselige fornemmelser og oplevelser af, at noget passer godt sammen, eller at noget er smukkere end noget andet. Vi danner en mening om noget. Ved at give

børnene muligheder for at øve sig, eksperimentere, udforske og fordybe sig, folder børnene kreative kræfter ud, og udvikler æstetiske fornemmelser.

Jf. Sieling kan fuldstændige frie rammer i kreative processer, give anledning til at børnene bliver forvirrede og usikre, hvorimod meget faste krav, kan resultere i at børnene kopierer den voksnes ide, og ikke anvender hverken kreativitet eller fantasi.

Med ovenstående i mente, er vi ved igangsættelsen af pædagoginitierede aktiviteter, opmærksomme på, at tydeliggøre opgaven, samt tydeliggøre indenfor hvilke rammer børnene kan udfolde sig. Fællesaktiviteterne er planlagte, på en måde der muliggør, at alle børnene kan deltage på hver sin måde.

I Nyskoven etablerer vi læringsmiljøer der har fokus på at give børnene glæde ved æstetiske oplevelser, en skabende praksis og som giver dem mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder. Den æstetiske erkendelse har indflydelse på, hvordan barnet ser og forstår sig selv og andre. Æstetiske erkendelser er med til at forme personlighed, identitet og selvopfattelse (Kjær, 2019, Dortner, 2006) og sker i sociale samspil og fællesskaber (Hammershøj, 2012).

Vi tænker, at æstetiske oplevelser kan bidrage til, at barnet opnår en forståelse af egne værdier, samtidig med at barnet får en viden om, at andre kan have en anden mening og andre værdier end en selv. Gennem æstetiske oplevelser, opnår barnet mulighed for at spejle sig i, fortolke og forholde sig til andres erfaringer, tanker og drømme.

Børns egen leg er i særdeleshed et vigtigt element i deres dannelse. Bl.a. fordi børn gennem legen eksperimenterer med, hvad det vil sige at være et menneske, og de øver sig på at møde deres omgivelser med åbenhed (Skovbjerg, 2017).

Vi er i vores læringsmiljø opmærksomme på at inddrage børnenes egne kreative ideer og interesser til leg/aktivitet. Fx at vi anerkender, og handler på en ide/fantasi, som et barn har om at lave en skattejagt. Vi laver skattekort og skattekiste sammen med barnet og laver sørøverhat og -klap til alle børn. Vi graver skattekisten ned og alle børn er til slut med på en skattejagt.

Vi er opmærksomme på at give børnene mulighed for at afprøve en bred vifte af kunstarter og udtryk. Vi er lydhøre og understøtter børnene i scenekunst, musik og sang, kreative udfoldelser, It og digitale medier, samt litteratur.

En gang ugentligt, samles alle børnene til en fællesaktivitet, hvor er der mulighed for at udtrykke sig gennem sang og musik. Gennem denne udtryksform laver vi bl.a. koncert, som vi opfører til den årlige sommerfest.

Jf. fpg "børnefællesskaber" etablerer vi læringsmiljøer, hvor børn får erfaringer med at handle hensynsfuldt og med respekt for andre. Vi arbejder med grupper på tværs, hvor en

del af formålet handler om at danne/skabe nye relationer. Vi har fokus på, at guide børnene til at lytte til hinanden, turtagning, etablering af leg, hvor børnene hjælpes til at gå med på hinandens ideer. Gennem leg og dialog forsøger vi at skabe forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Vi taler med børnene om, at vi ser forskellige ud, og at der er forskel på, hvilke traditioner og regler der er i spil i det enkeltes barns hjem. Vi forsøger at synliggøre, at forskellighed er en styrke. Vi taler om og ser billeder af, at nogle mennesker er mørke andre lyse, samt at der kan være forskel på hvilket sprog vi taler, afhængig af hvilket land vi er vokset op i. Vi taler også om, at det i nogle hjem, kan være ok at hoppe i sofaen, sidde med hat på ved bordet, mens det i andre hjem er andre regler der er gældende.

Vi har gennem årets løb, traditioner som vi vægter højt at fastholde.

Om fredagen i uge 6, afholder vi familiekafe, hvor der inden bliver bagt og pyntet op til gæster.

Vi deltager i Kommunes skraldiade. Børnene har forskelligt skrald med hjemmefra, som de sammen med os sorterer når de kommer i Nyskoven. Vi samler skrald i nærområdets grøftkanter. Som afslutning er alle børnene med til at lave kreative fantasifigurer og billeder af skrald og genbrugsmaterialer. Det skrald der ikke bliver brugt til det formål, kører vi på genbrugspladsen. Som en del af skraldiadeprojekt, har alle dagtilbud mulighed for at bestille tid til en guidet tur rundt på genbrugspladsen. Det er et tilbud vi gerne benytter os af, da børnene får rigtig meget ud af at se, hvor det skrald de selv har samlet ind, kommer hen. De fantasifigurer og billeder børnene har lavet, bruger vi til den årlige fernisering, som vi afholder om fredagen i uge 41. Inden ferniseringen bliver der pyntet op. Dels med børnenes kreative ting, og dels med billeder der er blevet taget gennem hele processen. Ferniseringen har et højtideligt islæt, da den bliver åbnet med bånd der bliver klippet over, tale og fællessang.

Årets højtider er også i Nyskoven forbundet med traditioner. Vi er dog opmærksomme på, at forandringer i hverdagen, ikke altid opleves som hyggelig eller spændende for Nyskovens børn. Derfor prøver vi at afstemme, hvor meget vi fx gør ud af julen, ift. at pynte, bage, synge, lys m.m, så de forskellige traditionelle aktiviteter bliver afviklet på en måde, hvor børnene kan rumme at deltage og føle glæde, frem for forvirring eller utryghed. På samme måde holder vi fastelavnsfest, hvor det er helt op til børnene, om de har lyst til at klæde sig ud eller ej. Vi slår katten af tønden og efterfølgende spiser vi fastelavnsboller sammen. Op til påske finder børnene påskeæg på legepladsen. Ved både jul og påske laver vi frokost, hvor vi dækker fint op, laver buffet og alle spiser sammen.

Ved samtlige fællesarrangementer starter vi festlighederne med en sang. Børnene er inddraget i forberedelserne, på det niveau de kan rumme. Når et barn kommer med en ide/input til et af arrangementerne, griber vi det og gør hvad vi kan, for at bakke op om at ideen bliver en realitet.

Vi inddrager lokalsamfundet på flere forskellige måder. Ved juletid afholdes der en speciel børnegudstjeneste i Døstrup kirke, hvor både Døstrup børnehus og Nyskovens børn, samt de pårørende der ønsker at deltage, er inviteret. På en lokal gård henter vi juletræ og møder julemanden.

Da mange af børnene udviser stor interesse for traktorer og maskiner, arrangerer vi ofte ture til den lokale maskinstation, eller sørger for at gå eller cykle forbi, når der bliver arbejdet på markene rundt omkring Nyskoven. Vi arrangerer busture til det lokale fritidscenter, og vi er mindst en gang i måneden på besøg på Legeteket, hvor børnene er med til at vælge, hvad der skal lånes.

Den styrkede pædagogiske læreplan er blevet udarbejdet i perioden januar til slut august 2020. Fra midt april har vi arbejdet under Corona restriktioner, hvilket har betydet en anden dagligdag for børnene. Restriktionerne lød bl.a. på, at børnene skulle være mest muligt udenfor og kun i små grupper. Vi valgte at både børn og personale blev i de grupper der allerede var etableret om formiddagen og at de var på legepladsen sammen om eftermiddagen. Grupperne var skiftevis fra mandag til torsdag på tur eller på legepladsen. Det har været en god og lærerig periode for både børnene og medarbejdere. I perioden lærte vi bl.a., at Nyskovens børn sagtens kan spise sin madpakke i skoven, på stranden og endda i regnvæjr i ly af et lille telt. Vi lærte at samling fint kan fungerer udendørs og at det er muligt, at inddrage alle læringsområder ved udendørs leg eller udendørs pædagog initierede aktiviteter. Vi lærte også at legepladsen og skoven fungerede fint som fundament for fysioterapeutisk træning. På det overordnede plan, lærte vi at en kvalitativ og en rummelig struktur er alt afgørende for at samarbejdet kan fungere, når vi sammen og hver for sig skal løse nye og ekstra opgaver.

Disse erfaringer vil vi tage afsæt i, når vi fremadrettet skal planlægge årets forløb, og hvis vi igen støder på uforudsete udfordringer.

Evalueringskultur

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø

Vi vil etablere en evalueringskultur, hvor dokumentation og evaluering bliver en naturlig og tilgængelig del af daglig praksis. Vi vælger derfor forskellige dokumentations- og evaluerings modeller alt afhængige af i hvilke situationer de skal anvendes. Samtidig vil vi, gennem udarbejdelsen af den styrkende pædagogiske læreplan, aftale tidsperspektivet for evaluering for hvert af læreplanens elementer.

- Vi har valgt at dokumentere og evaluere Nyskovens læringsmiljøer med baggrund i ovenstående model.
- Vi vælger kun at implementere en ny dokumenterings - og evaluerings model af gangen. Vi har pt valgt at anvende Nyskovens refleksionsskema til de fleste evalueringer. Vi har valgt refleksionsskemaet, da det sikre inddragelse af både barnets- og pædagogens perspektiv, samtidig med at skemaet er overskueligt, anvendelig og detaljeret og kan anvendes til evaluering af både korte og lange processer
- Vi tænker, at der er op til flere af de nuværende læringsmiljøer, hvor der er behov for dialog ift. daglig praksis Vi har pt valgt at have et særligt fokus på evaluering og dokumentation af samling, eksperimenterende og undersøgende aktiviteter, samt grupper på tværs.
- Til at kunne evaluere og tilpasse de nævnte læringsmiljø, har vi valgt at anvende Nyskovens refleksionsskema, samt dialog med relevante kollegaer på stuemøderne. Vi har aftalt at holde fokus på de nævnte læringsmiljøer hele 2020, hvorefter vi vil finde andre fokus punkter. Det er ikke muligt at aftale hvornår der skal evalueres på de enkelte læringsmiljøer. Vi vores formål er at børnene finder læringsmiljøerne er både inspirerede og motiverende. Når vi observerer at det ikke er tilfældet, justerer og tilpasser vi aktiviteten til det enkelte barn.

- Vi har fokus på om rutine situationerne fungere optimalt for det enkelte barn. Pt har vi, via evaluering, udarbejdet nye aftaler ift. garderobe, spisesituationen samt på eftermiddagsfrugt. Vi evaluerer rutinesituationerne min. 1 gang årligt, eller når behovet opstår
- Vi vælger at anvende vækstmodellen, fordi den giver os et hurtigt overblik, samt hjælper os med se nye muligheder for tiltag. Vi vælger at anvende vækstmodellen, til at evaluere det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Hvert barn er emne på vækstmodellen en gang årligt på stuemøde. Vi oplever, at vækstmodellen kan bidrage til, at alle medarbejdere opnår en fællesforståelse af det enkelte barns kompetencer og udfordringer. Vi oplever at anvendelsen af vækstmodellen bidrager til, at der opstår et fælles ansvar ift. at aftalerne overholdes.
- Vi anvender kompetencehjul/handleplan hvert halve år i forbindelse med afholdelse af de halvårslige statusmøder. Vi oplever at kompetencehjulet giver os indblik i barnets progression, samt et indblik i på hvilke områder barnets særlige kompetencer og udfordring er. Vi er dog, ved vurderingen af kompetencehjulets resultat, samt ved udarbejdelsen af handleplanen, opmærksomme på, at der altid skal være fokus på alle barnets facetter.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

- Som nævnt ovenfor fastsætter vi evalueringens tidspunkt på de beskrevne afsnit.
- Ved evalueringen på selve læreplanen, vil vi inddrage essensen af de evalueringer vi løbende har gjort

